

ÓBUDAI EGYETEM

**Keleti Károly Gazdasági Kar
Közgazdaságtudományi és Pénzügyi Intézet Intézet**

SZAKDOLGOZAT

**ÓE-KGK
2023**

Hallgató neve:
Hallgató törzskönyvi száma:

**Laborezi Dániel
T008088/FI12904/G**

ÓBUDAI EGYETEM
ÓBUDA UNIVERSITY

Óbudai Egyetem
Keleti Károly Gazdasági Kar
Közgazdaságtudományi és Pénzügyi Intézet

SAKDOLGOZAT FELADATLAP

Hallgató neve: Laborczi Dániel

Szakedolgozat száma: SZD2308281435579922

Törzskönyvi száma: T008088/FI12904/G

Neptun kódja:

Szak: Gazdálkodási és menedzsment (BA)

Specializáció: Projektmenedzsment és B2B marketing

A dolgozat címe: A 2020-as Labdarúgó Európa Bajnokság gazdasági és társadalmi hatásai

A dolgozat címe angolul: The economic and social effects of the 2020 European Football Championship

A feladat részletezése:

1. Mutassa be a témával kapcsolatos főbb szakirodalmakat!
2. Mutassa be a vizsgált szektor helyzetét korábbi sportesemények tapasztalatai alapján!
3. Végezzen primer kutatást a választott sporteseményre vonatkozóan!
4. Fogalmazza meg a kapott eredményekből levonható következtetéseket, javaslatteteleket, tanulságokat!

Intézményi konzulens neve: Földi Péter

A kiadott téma elévülési határideje: 2024. 12. 15.

Beadási határidő: 2023. 12. 15.

A szakedolgozat: Nem titkos.

Kiadva: Budapest, 2023. 12. 13.

D. V. L.
Intézetigazgató *dh*

A dolgozatot beadásra alkalmasnak találom:

[Signature]
belső konzulens

.....
külső konzulens

ÓBUDAI EGYETEM

Keleti Károly Gazdasági Kar

HALLGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott Laborezi Dániel (Neptunkód: [REDACTED]) hallgató kijelentem, hogy a szakdolgozat saját munkám eredménye, a felhasznált szakirodalmat és eszközöket azonosíthatóan közöltem. Az elkészült szakdolgozatban található eredményeket az egyetem és a feladatot kiíró intézmény saját céljára térítés nélkül felhasználhatja, a titkosításra vonatkozó esetleges megkötések mellett.

Budapest, 2023. december. 15.

Laborezi Dániel

hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETÉS	1
2.	MAGYARORSZÁG LABDARÚGÁSÁNAK TÖRTÉNETE.....	2
2.1.	A kezdetek (1890-1905)	2
2.1.1.	Az MLSZ megalakulása	3
2.1.2.	A Válogatott korai története	4
2.2.	A fejlődés elindulása és az első sikerek.....	5
2.2.1.	A háborús évek és a fejlődés elindulása	5
2.2.2.	Az első nemzetközi sikerek	5
2.3.	A hanyatlás évei és a háború utáni újrakezdés	6
2.3.1.	A hanyatlás évei.....	6
2.3.2.	A háború utáni újrakezdés	7
2.4.	Az aranycsapat sikereitől a rendszerváltásig	7
2.4.1.	A legnagyobb sikerek és az Aranycsapat: 1949-1956.....	7
2.4.2.	Az aranycsapat árnyékában	8
2.5.	A rendszerváltástól a napjainkig.....	9
2.5.1.	Az utóbbi évek sikerei	10
3.	A SPORT ÉS A GAZDASÁG KAPCSOLATA	11
3.1.	A sportgazdaság kialakulása.....	11
3.2.	Kutatások a sportgazdaságban.....	13
3.3.	A Sportpiac kialakulása	14
3.3.1.	Szabadidősport és a professzionális sport közötti különbség.....	15
3.3.2.	A mai sportgazdaság felépítése.....	15
4.	SAJÁT KUTATÁS.....	18
4.1.	Három sikeres világverseny a vizsgálata	18
4.1.1.	A 2017-es vizes világbajnokság	18
	Milyen volt a világbajnokság?	18
	A világbajnokság pozitív hatásai	19
	A világbajnokság gazdasági hatásai	20

4.1.2.	A 2023-as atlétikai világbajnokság.....	21
	Helyszínek	22
	Nemzetközi vízhang és a világbajnokság haszna	22
4.2.	2016-os Labdarugó Európa Bajnokság.....	25
4.2.1.	Megfogalmazott értékek az eseményre.....	25
4.2.2.	Gazdasági hatások.....	27
5.	A 2020-AS EURÓŐA BAJNOKSÁG ÉS ANNAK GAZDASÁGI HATÁSAI....	29
5.1.	A rendezés elnyerése	29
5.2.	A járványügyi korlátozások	29
5.2.1.	A nézőket érintő korlátozások	30
5.3.	Gazdasági és turisztikai hatások vizsgálata	31
6.	A 2020-AS EURÓPA BAJNOKSÁG MEGÍTÉLÉSE A MAGYAR LAKOSSÁG KÖRÉBEN.....	35
6.1.	A kapott válaszok elemzése	38
6.1.1.	Demográfiai adatok.....	38
6.2.	Az sportrendezvényekre vonatkozó kérdések.....	42
7.	KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK.....	47
7.1.	Következtetések	47
7.2.	Javaslatok.....	48
	IRODALOMJEGYZÉK	50
	TARTALMI KIVONAT.....	52
	SUMMARY.....	52

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra A Sport-Világ egy korabeli cikkje	2
2. ábra A Millenárison rendszerint teltház előtt játszottak a csapatok.....	4
3. ábra A nyári olimpiák televíziós származású bevételei	12
4. ábra A szabadisős és a hivatásos sport összehasonlítása	15
5. ábra A sportgazdságtan felépítése.....	16
6. ábra Taylor által megfogalmazott sportiparági modellek	17
7. ábra A világbajnokság költségei	20
8. ábra a 2023-as Atlétikai világbajnokság gazdasági és társadalmi hasznai	24
9. ábra Az Európa bajnokság előzetes gazdasági hatásai	27
10. ábra A nemek aránya	38
11. ábra Az életkorok megoszlása	39
12. ábra A lakóhelyek aránya	40
13. ábra Iskolai végzettségek aránya	41
14. ábra A kitöltők foglalkozásának aránya.....	41
15. ábra Kitöltők látogatási szokásai sporteseményekre	42
16. ábra A kitöltők válasza arra, hogyan követték a 2020-as Európa bajnokságot	43
17. ábra Infrastruktúrával való elégedettség eredménye	44
18. ábra A jegyekhez való hozzáférhetőség lehetősége.....	44

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat Sportlétesítményekre és edzőtáborokra fordított összeg	32
2. táblázat Sportra fordított összeg	33
3. táblázat A vendégéjszakák számának növekedése	33

1. BEVEZETÉS

A sport és a gazdaság szoros kapcsolatban állnak, és a nagy sporteseményeknek, különösen a nemzetközi tornáknak, jelentős hatásuk van mind a gazdasági folyamatokra, mind a társadalmi érzelmekre. A szakdolgozatom célja, hogy feltárja a sikeres magyar sportesemények, de különösképpen a 2020-as Labdarúgó Európa Bajnokság gazdasági vonatkozásait. Az események gazdasági hatásainak megértése mellett a dolgozat a gazdaság és a sport kapcsolatát fogja vizsgálni, külön kiemelve a magyar emberek szemében kialakuló társadalmi megítéléseket.

Az elmúlt évtizedekben a sportgazdaság kiemelkedő szereplővé vált a világban, és a nemzetközi sportesemények hatalmas gazdasági lehetőségeket rejtenek magukban. Az ilyen események rendezése nemcsak a sportág népszerűségét növeli, hanem jelentős turisztikai, kereskedelmi és infrastrukturális fejlesztéseket is hoz magával. A 2020-as Európa Bajnokság, noha a pandémia által okozott kihívásokkal szembesült, továbbra is kivételes példája annak, hogy a sport milyen mértékben képes formálni egy ország gazdasági és társadalmi dinamikáját.

A magyarországi rendezés különleges aspektusokkal bír, hiszen a nemzetközi szintén való megjelenés és a turisztikai fellendülés mellett, a sportesemény egyben egyesítheti a társadalmat, és nemzetközi porondon ismertté teheti a magyar kultúrát és vendégszeretetet. A szakdolgozat részleteiben kifejti majd, hogy a rendezés milyen módon hatott a hazai gazdaságra, beleértve az infrastrukturális fejlesztéseket, a turizmust, valamint a reklám- és médiahelyzetet.

Emellett fontos eleme a témának a magyar emberek körében kialakult társadalmi megítélés elemzése. Hogyan befolyásolta az esemény a nemzeti büszkeséget, és milyen érzéseket keltett az egyéneken? Hogyan reagáltak a társadalom különböző rétegei az eseményekre, és milyen hosszú távú hatásokkal járhat ez a társadalmi érzelmekre és az ilyen eseményekhez való hozzáállásra?

Ezen kérdésekre való válaszok segítenek mélyebb betekintést nyerni abba, hogyan kapcsolódik össze a sport, a gazdaság és a társadalom a 2020-as Labdarúgó Európa Bajnokság kontextusában Magyarországon. A kutatásom alapján pedig még árnyaltabb képet alkothatok arról, hogyan formálja a sport az országok gazdaságát és társadalmát, különös tekintettel a helyi szintre, ahol az események valóságos életre és a mindennapokra gyakorolnak hatást.

2. MAGYARORSZÁG LABDARÚGÁSÁNAK TÖRTÉNETE

2.1.A kezdetek (1890-1905)

Szakedolgozatom elején mindenféleképpen szót szeretnék ejteni országunk labdarúgásának történelméről hiszen rendkívül gazdag és sikeres futballtörténelmünk van.

A XIX. század utolsó szakaszában hazánkban is feltűnt az eddig Angliából ismert, népszerű, sport, a „football”. Ennek eredményeképpen közel negyed évszázad múlva Magyarországon is megszülettek az első sportklubok, szervezetek. A labdarúgást Eszterházy Miksa, a monarchia attaséja hozta be 1875-ben. Az 1890-es évek elején a korcsolyák és a kerékpárhirdetések mellett a futballal kapcsolatos reklámok is föl-föltűntek a hazai bevásárlóközpontokban. Az akkori sportlap, a Sport-Világ cikkei is elkezdtek az új sporttal foglalkozni.(1. ábra)

1. ábra

A Sport-Világ egy korabeli cikkje (Sportmúzeum, 1997)

Hajós Alfréd olimpiai bajnok visszaemlékezése szerint 1897. február 8-án, kerékpárosokból, úszókból és atlétákból összeállt csapat megtartotta első szabályos labdarúgó-edzését. Ezt követte az első hivatalos nemzetközi labdarúgó klubmérkőzés, amikor is 1897. május 9-én a Millenárison létrehozott futballpályán a magyar játékosokkal, köztük Hajós Alfréddal felálló BTC nevű csapat 2:0-ás vereséget szenvedett a bécsi, több angol játékoskal is felálló Vienna Cricket and Football clubtól. (Dénes, Sándor , & B. Bába , 2013)

A millenárison játszó BTC edzéseit és mérkőzéseit egy több fiatal kezdte látogatni. Azok, akik megszerették a játékot, elkezdtek ösztönözni saját lakhelyükön, egyesületek és klubok szervezését. Ennek eredményeképpen megalakult a Műegyetem, a Budapesti Sport Club, az Óbudai TE, Ferencvárosi TC, az Újpesti TE, és még sok más sportklub.

2.1.1. Az MLSZ megalakulása

A magyar sportklubok közötti viták nyomán 1901. január 8-án egy bizottságot hívott össze. (Dénes, Sándor , & B. Bába , 2013) Az értekezleten 13 sportklub képviseltette magát:

1. Budapesti Torna Club
2. Posta és Távírda-Tisztviselők SE
3. Magyar Atlétikai Club
4. Budapesti Egyetemi Atlétikai Club
5. Magyar Football Club
6. Budai Ganzgyár Football Club
7. Műegyetem Football Club
8. "33" Football Club
9. Ferencvárosi Torna Club
10. Budapesti Atlétikai Klub
11. Magyar Úszó Egyesület
12. Budapesti Sport Club
13. Ganz Vagongyári Tisztviselők SE.

A közgyűlés a vitás kérdések megvitatása után ki mondta a Magyar Labdarúgó Szövetség megalakulását. A szövetség első elnökévé Jász Gézát választották. Ugyanekkor kimondták a magyar elsőosztályú bajnokság elindulását. Az 1901-es első szezont a Budapesti TC nyerte meg 16 pontot szerezve 8 mérkőzésen. Az első bajnoki szezonban a mérkőzések helyszínéül a Millenáris parkban kialakított stadion szolgált.(2. ábra) (Sportmúzeum, 1997)

2. ábra

A Millenárison rendszerint teltház előtt játszottak a csapatok (Sportmúzeum, 1997)

2.1.2. A Válogatott korai története

Az MLSZ az alapításától kezdve kiemelt figyelmet fordított a nemzetközi kapcsolatokra, és arra törekedett, hogy a válogatott a lehető legjobb játékosokból álljon össze. Az első országok közötti nemzetközi mérkőzésüket 1902-ben játszották az osztrákok ellen, melyet 5:0 arányban elveszítettek. Később sokkal sikeresebb eredményeket értek el, többek között a csehek elleni 1903-ban aratott győzelemre gondolhatunk (Dénes, Sándor , & B. Bába , 2013)

Az MLSZ az első éveiben nem kapott meghívást a FIFA kongresszusaira, de 1907-ben már teljes jogú tagjává vált. Sőt olyannyira vált tagjává, hogy 1909-ben már Budapest adott helyszínt a FIFA kongresszusának. 1908-ban a válogatott első alkalommal mérkőzött meg angol csapattal, amelyet akkor a világ legjobb csapatának tartottak. A válogatott 7:0 arányú vereséget szenvedett. Viszont a válogatott továbbfejlődött és 1910-ben már 6:1 arányú győzelmet aratott Olaszország felett, illetve 1911-ben már 3:0-ás idegenbeli győzelemmel rukkolt elő Franciaország ellen.

2.2.A fejlődés elindulása és az első sikerek

2.2.1. A háborús évek és a fejlődés elindulása

Az 1912-es időszakban kezdődött meg a magyar labdarúgás fejlődése, ahol az FTC és az MTK új pályán kezdte meg a szezont, így az utolsó nemzetközi válogatott meccs is lezajlott a Millenárison. A stockholmi olimpia tapasztalatai és kudarca alapján a szakírok a hazai edzés módszerekről és a főiskolai oktatóképzésről kezdtek eszmét cserélni

A háborús évek és az azt követő időszak nehezítette a tömegek bevonását és a minőségi fejlődést. A rendszeres bajnokságokat helyettesítő díjmérkőzések nem tudták pótolni a nemzetközi találkozók hiányát, és a gazdasági nehézségek is megnehezítették a klubok helyzetét. Ezek mellett az úgynevezett hadi üzemű felmentések lehetővé tették az ipari munkásság. És a fiatalok tömeges bekapcsolódását a futball világába. Háborús veszteségek és a Trianon is sokk legkevésbé az MTK jól menedzselt csapatait viselte meg Ennek eredményeképpen az 1922/23-as és az 1923/24-es bajnoki szezon végén is az MTK állhatott fel a dobogó legtetejére.

2.2.2. Az első nemzetközi sikerek

Hugo Meisl javaslatára 1927-ben Ausztria, Csehszlovákia és Magyarország közösen meghirdette a Közép-Európa Kupát, ami történelmileg az első nemzetközi labdarúgótornának számított. A verseny később bővült, és 1928-tól jugoszláv, majd 1933-ban olasz és más csapatok is csatlakoztak. 1934-től 1938-ig a résztvevők száma 16-ra emelkedett. Ebben az időszakban a nemzeti bajnokságok éllovasai között rendezett kieséses rendszerű Közép-Európa Kupán 1928-ban a Ferencváros, míg 1929-ben az Újpest aratott győzelmet.

Az a periódus, amikor a Ferencváros és az Újpest között élénk rivalizálás alakult ki, újabb reményeket hozott a nemzetközi versenyek sikere terén. A Ferencváros (1937) és az Újpest (1939) újból megnyerte a Közép-Európa Kupát. A magyar válogatott 1938. június 19-én, a párizsi világbajnoki döntőben Olaszország mögött a második helyen végzett (Olaszország-Magyarország 4:2). (Dénes, Sándor , & B. Bába , 2013)

Ebben az időszakban (1936-1940) a válogatottunk tovább bővítette nemzetközi kapcsolatait. Játszottunk többek között Románia, Portugália, Görögország, Hollandia, Skócia és Horvátország ellen. Valamennyi mérkőzésünket meg tudtuk nyerni.

2.3.A hanyatlás évei és a háború utáni újrakezdés

2.3.1. A hanyatlás évei

Az 1938/39-es bajnoki év végén a Belügyminisztérium a Vallási és Közoktatási Minisztérium javaslatára, az nemzetközi téren elszenvedett sikertelenség következményeként felfüggesztette az MLSZ önkormányzatát. Miniszteri biztost neveztek ki a labdarúgó-ügyek irányítására. A növekvő fajelméleti nyomás és a zsidó vezetők visszaszorításának következtében olyan klubok, mint a Hungária, az NSC, a VAC, valamint más kisebb egyesületek befejezték tevékenységüket vagy kényszerültek név- és vezetőségváltásra. (Dénes, Sándor , & B. Bába , 2013)

Az 1941-ben létrehozott Országos Sport Központ (OSK) nem hozta meg a várt eredményeket. Az 1942. és 1943. év során a cégs csapatok előre törtek a Nemzeti Bajnokság I. osztályában, különösen a Csepel WM élén. Az 1943/44-es szezonban a Nagyváradi remek csapata szerezte meg a bajnoki címet.

A levele együttesekkel felduzzasztott bajnoki fordulók nem segítettek a helyzeten. Ugyanakkor Gidófalvy Pál kormánybiztos és az OSK bevezetett olyan reformokat, amelyeket később a népi demokratikus és az államszocialista sportvezetés is átvett (edzőtáborok, kiemelt sportkeretek, az üzemek és hivatalok csapatszervezése).

A magyar labdarúgó válogatott háborús korlátok miatt korlátozott nemzetközi találkozóinak eredményességében is megtorpant. 1940-ben még sorozatos döntetleneket értek el a németek, az olaszok, a horvátok és a jugoszlávok ellen. Azonban az 1941. április 6-án Kölnben elszenvedett 7:0-s vereség, majd az 1942. május 3-án Budapesten bekövetkezett 5:3-as vereség már súlyos kudarcnak számított. A negatív csúcst az 1943. november 1-jén, Horthy Miklós jelenlétében játszott mérkőzés jelentette, ahol a magyar válogatott 7:2 arányú vereséget szenvedett el Svédországtól.

2.3.2. A háború utáni újrakezdés

1945-ben, húsz hónap után ismét válogatott mérkőzést játszottak Magyarországon. Az ősi rivális Ausztria volt az ellenfél, akiket sikerült 2:0-ra legyőznünk. Gallowich Tibornak ez volt az első mérkőzése a válogatott kispadján, aki később még 17 mérkőzésen vezette a nemzeti csapatot. Az ő kapitánysága alatt kezdett el dolgozni Sebes Gusztáv is a válogatott mellett, az Aranycsapat későbbi szövetségi kapitánya.

Puskás Ferenc 1945. augusztus 20-án debütált a válogatottban, aki mindössze 18 perc alatt meg is szerezte első válogatottbeli gólját. 1947 májusában ünnepelték a magyar labdarúgás 50. évfordulóját. A jubileum alkalmával ismét az osztrákokkal mérkőzünk meg. Az ünnepinek induló mérkőzésen az Üllői úti stadion B-lelátója annyira túl volt terhelve, hogy leszakadt és több mint 200 ember megsérült. Ez a tragikus esemény napirendre kerítette egy új népstadion építését.

1947-ben rendezték az első Balkán-bajnokságot, amit Magyarország nyert meg, legyőzve Jugoszláviát, Bulgáriát, Albániát és Romániát. Ezen sorozat alatt debütáltak olyan később meghatározó kiváló játékosok, mint Bozsik József, Zakariás József, Grosics Gyula és Hidegkuti Nándor. Szusza Ferenc, akit "Nincs még egy ilyen csatár ma Európában" jelzővel dicsérték Európa szerte szintén ebben a kupasorozatban debütált.

1948 és 1953 között lezajlott az 5. Európa kupa. Ezzel párhuzamosan a Balkán-bajnokság is lebonyolításra került így olykor 2 mérkőzést is játszottak egy napon.

2.4. Az aranycsapat sikereitől a rendszerváltásig

2.4.1. A legnagyobb sikerek és az Aranycsapat: 1949-1956

Az 1949-ben szovjet sportmodell alapján létrehozták a Budapesti Honvédot. Továbbá kiemelt szakszervezeti csapattá minősítették az FTC-t, az Újpesti Dózsát, az MTK-t, a Csepelt, a Győrt, a Szombathelyt, illetve a Dorogot is. Ezekben az egyesületekben gyűjtötték össze a korszak legjobb játékosait. Az új rendszerben a régi kerületi szövetségek helyett a budapesti és megyei sporthivatalok alakultak. Az új rendszer eredményeként 1952-ben az olimpiai válogatott a

döntőben 2:0-ra legyőzte Jugoszláviát, és aranyérmet szerzett. (Dénes, Sándor , & B. Bába , 2013)

A "aranycsapat" híres diadala a 1953-as londoni találkozón, amit a mai napig az évszázad mérkőzésként emlegetnek. A magyar csapat 6:3 arányú győzelmet aratott az ekkor 90 éve veretlen Anglia ellen. Az 1954-es világbajnokság berni döntőjében sajnálatos módon 3:2-es vereséget szenvedtünk az NSZK válogatottja ellen, viszont a mai napig ez a legmagasabb helyezés, amit világbajnokságon elértünk az 1938-as világbajnokság mellett. Az NSZK ellen elszenvedett 3:2-es vereség után a csalódott közvélemény politikai zavargásokhoz is vezetett.

Az 1955-ös évben a magyar válogatott továbbra is veretlen maradt. Az 1956-os forradalom után a válogatott szétesett, mivel a magyar csapat oszlopos tagjai, mint Puskás, Czibor és Kocsis mind külföldre menekültek. Puskás Ferenc legendás karriert futott be a Real Madrid csapatában.

2.4.2. Az aranycsapat árnyékában

Az 1956-os forradalom labdarúgással kapcsolatos követelései a következők voltak: Az MLSZ szövetségi körének és patinás egyesületek régi nevének helyreállítása, valamint néhány vezető személy cseréje vagy áthelyezése. Ezek a követelések lényegében megvalósultak a szabadságharc után. Az FTC, az MTK és más vidéki egyesületek visszakapták jelképeik (címer és szín) használati jogát.

A külföldön maradt játékosok hazahozatali nehézségei mellett az MLSZ-nek szembe kellett néznie a magyar labdarúgás elleni bojkott következményeivel. Ennek ellenére a régi-új válogatott az 1958-as világbajnokságon a 16 közé, majd 1962-ben és 1966-ban is a legjobb 8 közé jutott.

A magyar válogatott olimpiai eredményei is tovább írták a magyar labdarúgás fényes történetét. Rómában 1960-ban bronzéremet, Tokióban 1964-ben pedig aranyérmet nyert a válogatott. Az olimpiai csapat olyan kiváló játékosokból állt, mint Palotai, Szepesi vagy Farkas. Mexikóvárosban 1968-ban ismét olimpiai bajnokok lettünk, és ez a siker tovább öregbítette a magyar futball hírnevét. (Dénes, Sándor , & B. Bába , 2013)

A klubcsapataink is jelentős eredményeket értek el a forradalom utáni időszakban. A Kupagyőztesek Európa-Kupáján előbb, 1962-ben az Újpest ért el harmadik helyezést, majd

1964-ben az MTK az ezüstérmet gyűjtötte be. A Bajnokcsapatok Európa-Kupáján 1958-ban a Vasas harmadik helyezést ért el, majd 1965-ban Győr csapata nyert bronzérmet.

1967-ben a Ferencváros labdarúgója, Albert Flórián aranylabdát nyert. Ez óriási siker volt hiszen a mai napig ő az egyetlen magyar futballista, akinek sikerült elhódítania ezt a rangos elismerést.

A korszak lezárásaként az 1970-es marseillesi vb selejtezőjét tartják számon, amikor a magyar csapat 4:1-es vereségének köszönhetően, Csehszlovákia ellen, nem tudta magát kvalifikálni a mexikói világbajnokságra. (Dénes, Sándor , & B. Bába , 2013)

A hatalmas csalódás után sokan megrontás áldozatának tartották a magyar labdarúgást. Sokan kerestek kifogásokat a sikertelenség megmagyarázására. Ilyenek voltak, a játékvezetők összeesküvések, szerencsétlen körülmények vagy a pálya állapota. Az ilyen indokok komolytalannak hatnak, főleg akkor, ha más válogatottnak nem jelentenek problémát a fent említett kifogások. A kifogáskeresés, a mai napig beárnyékolja a magyar labdarúgás mindennapjait.

Azokra a szakemberekre figyeltek inkább oda inkább, akik az utánpótlás-nevelésben, a stratégiai és taktikai gyorsaságban, valamint az állóképesség fejlesztésében látták a labdarúgás fejlődésének kulcsait. Éppen az ilyen szakemberek munkájának köszönhető, hogy 1978-ban és 1982-ben a válogatott ismét a világbajnokságok véghajrájának előterébe került, és a legjobb 15 közé jutott. A müncheni olimpián a magyar csapat 2:1 arányú vereséget szenvedett Lengyelországtól a döntőben. Ezzel az eredménnyel a magyar válogatott ismét a csúcs közelébe került (Dénes, Sándor , & B. Bába , 2013).

2.5.A rendszerváltástól a napjainkig

Ezen időszak alatt a válogatott teljesítménye viharos időszakon ment keresztül, hol negatív, de az utóbbi időszakban inkább pozitív teljesítménnyel. A '90-es évek elején még az Aranycsapat emléke éltetett a szurkolók lelkét, de a lelkesedés alábbhagyott mikor a válogatottnak sorozatosan nem sikerült magát kvalifikálnia nemzetközi tornákra.

2.5.1. Az utóbbi évek sikerei

Az ezredforduló után a hazai futballt belső konfliktusok terhelték meg ami a csapat pályán nyújtott teljesítményén is meglátszott. A 2000-es évek közepén azonban olyan kiváló légiósok vitték külföldre a magyar futball hírnevét, mint Gera Zoltán, Király Gábor vagy Hrutka János. Ezen játékosok kifejezetten jól szerepeltek a külföldi topbajnokságokban viszont egészen 2016-ig ennek válogatottszinten nem látszott meg az eredménye. A 2016-os Európa-bajnokságon való részvétel is felvillanyozta a magyar szurkolókat, ahol a csapat egy rendkívül szervezett játékkal jutott túl a csoportkörön.

A későbbi világbajnoki selejtezők során a magyar válogatottnak nem sikerült kijutnia sem az 2018-as, sem a 2022-es világbajnokságra. Az Európa-bajnoki selejtezők során viszont indulás jogot szerzett a pandémia miatt 2020 helyett 2021-ben megrendezett az Európa-bajnokságra. A csoportkörben döntetlent játszott Németországgal és Franciaországgal, és vereséget szenvedett Portugáliától. Ezúttal a csoport harmadik helyén végezve nem jutott tovább a csapat a EB legerősebb csoportjából

A 2023-as évét több mint 50 év után úgy zárta a csapat, hogy egy csapattól sem szenvedett vereséget. A mai válogatottat, olyan kiváló tehetségek alkotják, mint Szoboszlai Dominik, Sallai Roland vagy Nagy Ádám. Sokak szerint ez a fiatal generáció kezdete lehet egy második Aranycsapat kialakulásának.

3. A SPORT ÉS A GAZDASÁG KAPCSOLATA

Dolgozatom következő fejezetében szeretném bemutatni, mégis hogyan kötődik össze a sport és a közgazdaságtan a mai világban. Ez azért fontos mert úgy gondolom fontos megtalálni a kettő között a kapcsolatot, hiszen ez az alapja a sportesemények pozitív kimenetelének.

3.1.A sportgazdaság kialakulása

A sportgazdaság meghatározása összetett feladat, hiszen a sport számos összetevőt és részterületet érint, és a társadalomban zajló fizikai aktivitás szükségleteinek kielégítésével kapcsolatos javak és szolgáltatások előállítását, fogyasztását és szétosztását foglalja magában. A sportgazdaság alapvető színtere a sportpiac.

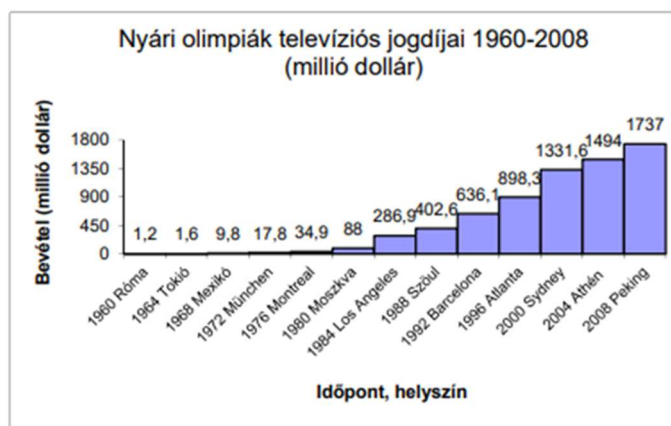
A sport és gazdaság találkozását négy állomáson keresztül lehet jellemezni a nemzetközi szakirodalom szerint: (Laczkó & Rétsági , 2015)

- Ókori olimpia és jutalmazás: Az ókori olimpiáig vezethető vissza a sport és gazdaság kapcsolatának kezdete, amikor a sportolókat különböző javakkal vagy pénzzel jutalmazták. Ez a gyakorlat a mai napig fennmaradt.
- XIX. század és a professzionális sport: A sport a XIX. században vált egyre inkább a megélhetés egyik formájává, kialakult a professzionális sport, és ennek következtében megjelentek a sportfogadások.
- XX. század eleje és a rádióközvetítések: A sportesemények vonzerője tovább nőtt, és a XX. század elején a rádióközvetítések jelentették a következő gazdasági áttörést, amely még szélesebb körben hozta el a sportélményt.
- Világháló megjelenése: A sport és gazdaság találkozásának negyedik állomása a világháló megjelenése és terjedése volt. Az internet lehetővé tette a sportesemények széleskörű közvetítését, online sportfogadásokat, valamint új lehetőségeket a sportmarketing és e-kereskedelem területén.

A rádiónak, a televíziónak és végül az internetnek köszönhetően indult meg a globalizáció a sportgazdaság kapcsán. Ennek felerősödése a második világháborút követő időszakra tehető. A

globalizációért három fő tényező felelős Ezek időrendben a következők: (Laczkó & Rétsági , 2015)

1. Fogyasztási és szabadidő változások: Az első lépés a társadalmi változásokhoz kapcsolódik. A fizetett szabadnapok megjelenése lehetőséget teremtett az emberek számára, hogy több időt töltsenek szabadidős tevékenységekkel, ideértve a sportot is. Az életminőség javulása és az alapszükségletek kielégítése mellett a sport iránti érdeklődés növekedése is jellemzővé vált. Ez a folyamat pozitív hatást gyakorolt a sportgazdaságra, mind a látványsport, mind a szabadidő sport területén.
2. Televíziós közvetítések megjelenése: A második lépésben a televíziós közvetítések forradalmasították a sportközvetítést. A nagyobb sportesemények, különösen az olimpiák, váltak a figyelem középpontjává, és a televíziós közvetítések lehetővé tették, hogy a világ minden részén élőben kövessék ezeket az eseményeket. Ez nemcsak a nézőszámok növekedéséhez vezetett, hanem a televíziós jogdíjakból származó bevételek is jelentősen emelkedtek. Ennek következtében a sportgazdaság nemzetközivé vált, és a különböző országok közötti verseny egyre hangsúlyosabbá vált a TV nézőkért és a reklámbevételekért.

3. ábra

A nyári olimpiák televíziós származású bevételei (Laczkó & Rétsági , 2015)

3. Információs és kommunikációs technológia térhódítása: A harmadik fő tényező a modern technológia szerepét hangsúlyozza. Az internet térnyerése lehetővé tette, hogy a sporteseményekről szóló információk és élő közvetítések globálisan és azonnal elérhetőek legyenek. Ez tovább erősítette a sportgazdaság nemzetközi dimenzióját, mivel a helyi események globálisan is népszerűek lehetnek. Az online platformok, közösségi média és streaming szolgáltatások révén a sportrajongók könnyen

kapcsolódhatnak az eseményekhez, függetlenül attól, hogy éppen melyik földrészükön tartózkodnak.

Ezek a tényezők együttesen hozzájárultak ahhoz, hogy a sport ne csupán szórakoztató és testmozgást biztosító tevékenység legyen, hanem számottevő gazdasági ág is, amely a nemzetközi kapcsolatokban és üzleti szférában is komoly szerepet játszik. A sportgazdaság globalizációja így összekapcsolja a kultúrákat, lehetőséget teremt a nemzetközi együttműködésre és gazdasági fejlődésre. (Laczko & Rétsági, 2015)

3.2. Kutatások a sportgazdaságban

A sport fejlődése végett a sportgazdaságtan jelentős tényezővé vált a közgazdaságtan tudományágán belül. Emiatt az ehhez köthető kutatások egyre növekedni kezdtek. A tanulmányok három részben folynak a mai világban:

1. **Makroökonómiai kutatások a sportgazdaságban:** A makroökonómiai kutatások célja a sportszektor és gazdaságok közötti kapcsolatok feltárása és elemzése. Bár a sportgazdaság könyvelése nemzetközi szinten nem egységes, a kutatások összehasonlítják a sportszektor növekedését a helyi GDP-vel. A hiányzó adatok ellenére a kutatások arra utalnak, hogy a sport a szórakoztatóipar egy dinamikusan fejlődő ága. Az 1980-as években Nagy-Britanniában végzett kutatások és az azt követő európai vizsgálatok kimutatták, hogy a sportgazdaság jellege és fejlődése nemzeti adottságoktól és kulturális kontextusoktól függ. A németországi kutatások külön kiemelték a háztartások sportkiadásainak változatosságát. Az eredmények azt mutatják, hogy a sportgazdaság nemzetközi szinten kiemelkedő és további növekedésre számíthat.
2. **Mez szintű Kutatások a Sportgazdaságban:** A mez szinten zajló kutatások fókuszukat az egyes sportágak, ligák és a velük kapcsolatos munkaerőpiaci sajátosságok elemzésére összpontosítják. Az nemzetközi kutatások eredményei alapján megfigyelhető, hogy az önkéntesek által irányított és jótékony alapokon nyugvó sportok fokozatosan eltűnnek, és helyüket a profi ligák, különösen a magas szintű globális európai bajnokságok veszik át. A jövőben várható, hogy a profi csapatok globalizációja tovább erősödik, és működésük egyre inkább hasonlítani fog a multinacionális vállalatokéhoz.

Ez a folyamat a sportmenedzsment szemléletének térhódításával jár együtt, ahol az egyes csapatok és ligák vezetése egyre inkább vállalati menedzsmenthez hasonló stratégiákat alkalmaz. A globalizáció hatására a sportágazat nemzetközi piaca dinamikusabbá válik, és a verseny a tehetséges játékosokért, a nézettségért és a szponzorokért globális szinten zajlik. Ez a folyamat jelentős következményekkel jár a sportmenedzsmentre és a sportgazdaságra, ahogy az egyes csapatok és szervezetek egyre összetettebb stratégiákat alkalmaznak a sikeres működés és globális versenyképesség érdekében.

3. **Mikroszintű Kutatások a Sportgazdaságban:** A mikroszintű kutatások a sportgazdaságban elsősorban a mikroökonómiai jellegű elemzésekre összpontosítanak. Ezek a tanulmányok a sportpiac működésének részleteit vizsgálják, különös tekintettel a fogyasztási javak és a termelési tényezők keresletének, kínálatának és árának alakulására. Ezen kutatások főleg a fogyasztók és a termelők, mint sportpiaci szereplők döntéshozatali folyamataira fókuszálnak. A vizsgálatok feltételezik, hogy mind a fogyasztók, mind a termelők haszonmaximalizáló és költségminimalizáló döntéseket hoznak, és figyelembe veszik a kockázatot. A kutatások középpontjában gyakran olyan témák állnak, mint a sportszolgáltatások és sporttermékek piaci viszonyai, valamint a sportpiac szereplőinek, beleértve a sportklubokat és szponzorokat, döntéshozatali folyamatai. A mikroszintű elemzések során részletesen foglalkoznak az egyes sportszervezetek felépítésével és gazdasági működésével, valamint az egyes sportlétesítmények gazdasági kérdéseivel. Az ilyen kutatások lehetővé teszik a sportgazdaság kisebb részleteinek megértését és a konkrét döntések gazdasági hatásainak feltárását. A mikroszintű kutatások általában fontosok a sportpiac alapvető működésének és a szereplők közötti kölcsönhatásoknak a megértése szempontjából. (Laczkó & Rétsági , 2015)

3.3.A Sportpiac kialakulása

A sportgazdaság értelmezése során létfontosságú a sportpiac meghatározása, melyet különböző szempontok alapján lehet felosztani. A leggyakoribb differenciálás a professzionális (hivatásos) és a szabadidős sportpiac között történik.

3.3.1. Szabadidősport és a professzionális sport közötti különbség

A professzionális sportpiac és a szabadidős sportpiac közötti lényeges különbség a sportolók és a sportolás jellegzetességeiben rejlik. A hivatásos sportban részt vevők számára a sportolásból és az ezzel összefüggő tevékenységekből származó közvetlen jövedelmek kiemelkedő szerepet játszanak a jövedelmi struktúrájukban. A sportolók számára a sport egyfajta munka, melynek fő célja az előmenetel és a jövedelemszerzés. A professzionális sport lényege abban rejlik, hogy a fogyasztók passzív részvételén alapul, elsősorban üzleti szolgáltatók által szervezett eseményeket vagy ezekhez kapcsolódó látványt, élményt, szórakozást kínál.

	Szabadidősport ¹⁰	Hivatásos sport
A sport	▪ szabadidős tevékenység, ▪ fizikai erőfeszítéssel jár, ▪ nem szükséges eleme a verseny	▪ munka, hivatás, ▪ nem feltétlenül jár fizikai erőfeszítéssel, ▪ szükséges eleme a verseny
A sportoló célja	▪ szabadidő-eltöltés, ▪ egészségmegőrzés	▪ jövedelemszerzés, ▪ előmenetel
A sportoló gazdasági szerepe	fogyasztó	munkaerő
Fogyasztó	a sportoló maga	a szórakozni vágyó közönség
Fogyasztó elsődleges célja	egészségre gyakorolt hatás	élvezeti érték

4. ábra

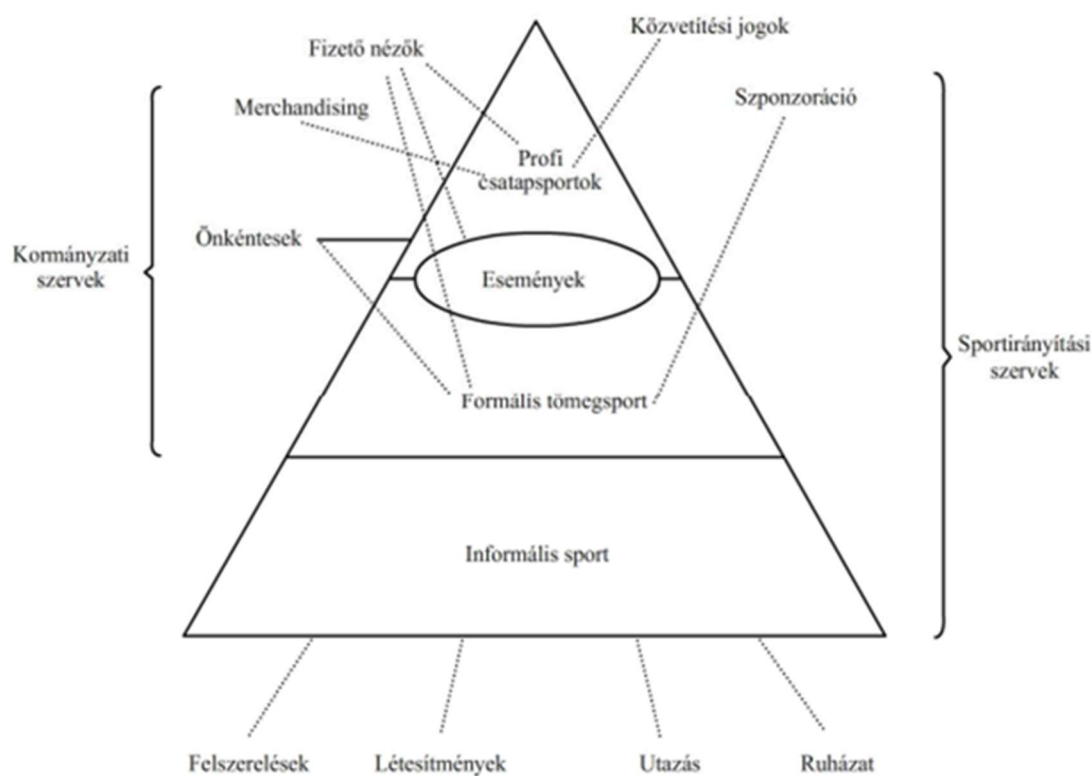
A szabadidős és a hivatásos sport összehasonlítása (Laczkó & Rétsági, 2015)

A szabadidős sport esetében a sportolók számára nem elsődleges a jövedelemszerzés, hanem inkább a szabadidő aktív eltöltése és az egészségmegőrzés. Ezen a piacon a résztvevők inkább aktívan vesznek részt a sportolásban, nem pusztán fogyasztóként. Összességében a professzionális és a szabadidős sportpiac különbségei széles skálán mozognak az élmény, a célok és a részvétel szempontjából.

3.3.2. A mai sportgazdaság felépítése

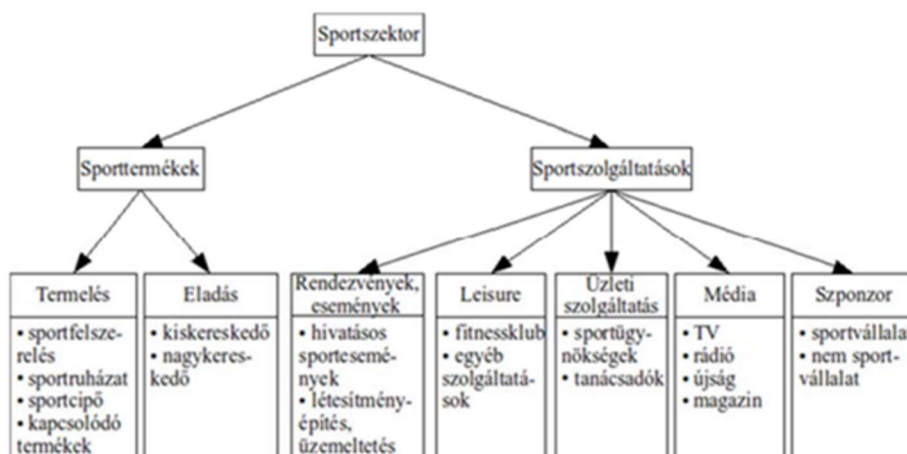
Az alábbi sportgazdasági piramis egy hierarchikus struktúrát mutat be, ahol a két piac, a professzionális és a szabadidős sportpiac, kapcsolatban állnak több más részpiaccal. A piramis alján található származékos piacok, mint például a sportfelszerelések, ruházat, létesítmények és

utazások piaci, függenek a sportpiac méretétől. A formális sportpiacsal közvetlen kapcsolatban álló részipiacok közé tartoznak a fizető nézők piaca, a merchandising piac, a közvetítési jogok piaca, a szponzorok piaca és az önkéntesek piaca. A sportpiac különböző szegmenseit mind kormányzati intézkedések, mind sportpolitikai szervezetek szabályozzák. A piramis felfelé haladva szűkül, jelölve a piaci szereplők szűkülését és a kapcsolódó részipiacok specializálódását.

5. ábra
A sportgazdaságtan felépítése (Laczkó & Rétsági, 2015)

A sportszektor egymaga a világgazdaság 3%-át teszi ki. Ebben minden olyan termék beletartozik, amely sporttal kapcsolatos produktumot, helyszínt, személyt vagy szolgáltatást kínál a vevőknek.

6. ábra
Taylor által megfogalmazott sportiparági modellek (Laczkó & Rétsági , 2015)

A sportszektor gazdasági szerepe ma már egyértelműen az üzleti szemlélet irányába mutat, ahol a befektetők a sportot, mint üzleti lehetőséget értékelik, és a profitszerzés kerül előtérbe. Az elüzletiesedés és viszonylagosság jellemzi a sport és más társadalmi alrendszerek, mint a gazdaság, politika és tudomány közötti kapcsolatot. A sport szórakoztató formából, szabadidős tevékenységből és hivatásból is kialakult, különösen azokban a sportágakban, amelyek médiaképesek. Magyarországon is zajlik ez a folyamat, ahol a jogi és gazdasági környezet változásai révén létrejött támogatási struktúra (TAO) példátlan Európában és világszerte. Ennek célja a fizikai aktivitás növelése, az utánpótlás bővítése, valamint a gyermekek sport felé történő orientálása. A támogatási rendszer és az infrastruktúrafejlesztések már látható pozitív hatásokkal járnak, mint a sport iránti érdeklődés növekedése és az inaktív rétegek csökkenése. A kormányzati szerepvállalásnak tulajdonítható intézkedések hozzájárulnak a sportágazat fejlődéséhez és a társadalmi aktivitás növekedéséhez.

4. SAJÁT KUTATÁS

4.1.Három sikeres világverseny a vizsgálata

A dolgozatom következő szakaszában 3 olyan világversenyt fogok megvizsgálni, amely véleményem szerint jó példa és alap lehet arra, hogy hogyan lehet egy nagy sikerű világversenyt megrendezni. Mivel Magyarország már számos világversenyt rendezett ezért két hazai rendezésű világversenyt is be szeretnék mutatni. Az egyik a 2017-es vizes világbajnokság, a másik pedig a 2023-as igen sikeres Atlétikai Világbajnokság lesz. Továbbá úgy gondolom, hogy külföldről is szükséges, hogy jó példákat hozzunk, ezért a 2016-os Labdarugó Európa Bajnokságot is szeretném bemutatni, amit Franciaországban rendeztek.

4.1.1. A 2017-es vizes világbajnokság

Magyarország 2013-ban először nyújtotta be a pályázatát a világ harmadik legnagyobb sporteseményének, a FINA (Fédération Internationale de Natation, Nemzetközi Úszósövetség) Világbajnokság megrendezésére. A sikeres pályázat eredményeként 2021-ben Budapest lehetett volna a vizes sportok házigazdája, amely magában foglalta volna az úszás, a toronyugrás és a vízilabda nemzetközi viadalát. 2015 márciusában a mexikói Guadalajara visszalépett a 2017-es világbajnokság lebonyolításától, helyette Magyarország vállalta a megrendezést. A korábbi megrendezés a szervezőknek minimális módosítást jelentett csak. Többek között az újonnan épülő dagály arénának a tervét kellett minimálisan módosítani. Eredetileg szintén 2017-re készült volna el 5000 férőhelyes kapacitással, és csak 2021-re bővítették volna 18000 férőhelyesre, amit a vb-re szántak. Ezzel annyiban változott a terv, hogy előbb építették 18000 ezer befogadó képességűre az arénát és utána csökkentették a kapacitást 5000-re. Az ország már számtalan Európa-bajnokságot szervezett, például az 1926-os, a 2006-os és a 2010-es úszó Európa-bajnokságokat. Ez a világbajnokság volt volna a legjelentősebb esemény hazánkban, és nagy várakozás övezte. (Irmay, 2018)

Milyen volt a világbajnokság?

A 2017-es vizes világbajnokságok Budapest lenyűgöző környezetében, a Duna Arénában és a város pezsgő atmoszférájában zajlottak. Az úszóversenyek kiváló teljesítményeket hoztak,

Caleb Dressel az Egyesült Államokból 5 aranyéremmel, míg Hosszú Katinka 2 arannyal, 1 ezüsttel és 1 bronzéremmel rukkolt elő. A vízilabda versenyek mindkét nemnél lebilincselő csatákat hoztak, az Egyesült Államok női csapata az aranyat hozta el, míg a horvát férfiak diadalmaskodtak, legyőzve a hazai csapatot a döntőben.

A műugrás és szinkronúszás eseményei magas színvonalú technikai kivitelezést és művészi kifejezőkészséget láttattak a sportolóktól. A műugrók bátor mutatványait tették le a vízbe, míg a műúszók kifinomult koreográfiáikkal varázsolták el a közönséget.

A Duna Aréna lenyűgöző helyszínt biztosított a versenyeknek, és Budapest városképe tovább emelte az esemény színvonalát. A szurkolók lelkesen támogatták kedvenc csapataikat, és a városban uralkodó pezsgő hangulatot a világ minden tájáról érkező látogatók is átélhették. Az esemény nemcsak a sportolóknak, hanem a nézőknek is felejthetetlen élményt jelentett, és erőteljesen hozzájárult Magyarország nemzetközi népszerűsítéséhez.

A világbajnokság pozitív hatásai

Az esemény kiváló lehetőséget biztosított Magyarország népszerűsítéséhez és infrastruktúrájának fejlesztéséhez. A rendezvény helyszínei Budapest és Balatonfüred voltak. A rendezvény ideje alatt a magyar turisztikai ügynökség hatásvizsgálatot végzett a külföldről ide látogatott turisták körében. A kutatást nyolcszáz fő válasza alapján végezték. A Magyarországról kialakult imázs, illetve az ország megítélése. Kiválóan alakult a választók körében. A külföldről ide látogatott vendégek 67 %-a rendezvény miatt látogatott az országba, és átlagosan 8,96 napot tartózkodott itt. A kutatás által megszerzett adatok alapján a megkérdezettek 83 %-a tervezett ismét ellátogatni az országba. És 72 %-a ajánlana Magyarországot ismerőseinek turisztikai szempontból.

Összefoglalva a 2017-es vizes világbajnokságok széles skálájú vízi sportágakban hoztak emlékezetes pillanatokat. A versenyek kiemelkedő sportteljesítményeket és fair playt hoztak, miközben a résztvevő országok sportolói az egész világnak megmutathatták tehetségüket és elhivatottságukat. A budapesti rendezés, a lenyűgöző versenyek és az elkötelezett szurkolótábor együtt alkották a 2017-es vizes világbajnokságok sikerét és emlékezetességét a nemzetközi sportvilágban.

A világbajnokság gazdasági hatásai

A felkészülési időszakot számos negatív hatás jellemzett. Az építkezések kellemetlenségekkel jártak, a városrészekben változott a forgalmi rend, növekedett a zajterhelés, és a szálló por koncentrációja is megemelkedett. A közüzemi szolgáltatások átmeneti zavarokkal küzdöttek, de korrupciós jelenségek is megjelentek.

A fejlesztések kockázatai közé tartozott, hogy forrásokat vontak el más fejlesztésektől, továbbá regionális különbségek növekedtek, különösen Magyarországon, ahol a túlzottan centralizált működés Budapest és a vidéki nagyvárosok közötti különbségeket fokozza.

A "vizes világbajnokság" gazdasági hatásait a KPMG Tanácsadó Kft. előzetes hatástanulmányban elemezte. A kutatás nagy mértékben megegyezett a rendezvény gazdasági hatásainak végeredményével, így ezt a forrást fogom segítségül hívni. A teljes bruttó beruházási szükséglet 91 milliárd forint volt, melynek nagy részét az infrastrukturális és technológiai tételek tették ki. A látogatók száma a Duna Aréna, a Balatonfüredi ideiglenes lelátók, illetve a Hajós Alfréd Uszoda befogadási képességei miatt adottak voltak. (Irmay, 2018)

A KPMG szerint a hazai látogatók száma 101,449 fő volt, akik napi átlagosan 10.700 Ft-ot költöttek, többek között közlekedésre, élelmiszerre, szállásra, üzemanyagra és egyéb termékekre és szolgáltatásokra. A hazaiak összes bevételét levonva a nem releváns tételektől (pl. közművek, egészségügy), a napi költség 8.200 Ft-ra csökkent, így a hazai látogatók csoportjából származó teljes bevétel 831.8 millió forintra tehető.

	milliárd Ft
Duna Aréna és egyéb kapcsolódó létesítmények	57,1
Egyéb FINA Market I. és II. tételek	0,4
Versenypelkészüléshez szükséges edzőhelyszínek	2,9
Egyéb ideiglenes létesítmények és beruházási tartalék	1,9
Versenypel- és edzőhelyszínek fejlesztése	2
Ingatlanvásárlás és -fejlesztés	3,5
Közvetítés, IT-beruházások	21,2
Bútorbeszerzés	0,6
Biztonsági szolgáltatások	1,4
Összesen (bruttó)	91

7. ábra
A világbajnokság költségei (Irmay, 2018)

A második csoportba a külföldi látogatókat sorolták be, akik a vizes világbajnokság miatt érkeztek Magyarországra. A létszámuk 50.725 főre, az átlagos tartózkodási idő pedig 2,9 napra tehető. Átlagos napi költségük 28.145 Ft volt, így a teljes költségük 4.19 milliárd forintra becsülhető.

A harmadik csoportot az egyéb résztvevők alkották, mint versenyzők, kísérők, stáb, rendezők és média. Az összlétszám 6.000 fő, átlagos tartózkodási időjük 10.4 nap. Átlagos napi költségük 28.291 Ft, így ez a csoport egymilliárd forintos bevételt generált.

Az összes közvetlen költségből (136.8 milliárd Ft) kivonjuk az importtartalmat (17%-os importhányad alapján 113.3 milliárd Ft), ezzel megkapva a hazai forrású közvetlen hatást, ami 113.3 milliárd forint (KPMG, 2017).

Összességében elmondható, hogy a vizes világbajnokság a magyar gazdaságnak profitot termelt. A világbajnokság bevétele 113 milliárd forint volt, beruházási költség pedig nagyjából 91 milliárd forint volt tehető. Ha a kettőt kivonjuk egymásból, akkor megkapjuk, hogy a világbajnokság nagyjából 23 milliárd profitot termelt. Továbbá pozitívként könyvelhetjük el azt is, hogy a rendezvény nagy mértékben növelte Magyarország imázsát és a rendezvénynek köszönhetően számos külföldi ember megismerte hazánkat, akik nagy valószínűséggel később is meglátogatják kis országunkat.

4.1.2. A 2023-as atlétikai világbajnokság

A 2023-as atlétikai világbajnokság volt a 19. szabadtéri atlétikai világbajnokság, melynek rendezési jogát Budapest nyerte el a Nemzetközi Atlétikai Szövetség 2018 decemberi Monte-Carlói ülésén.

Ez volt az első alkalom, amikor az atlétikai világbajnokságot Közép-Európában rendezték meg. A versenyt 2023. augusztus 19. és 27. között tartották Budapesten, a Nemzeti Atlétikai Központban, míg az utcai futó- és gyaloglószámok a Budapest belvárosában kerültek megrendezésre.

Helyszínek

Nemzeti Atlétikai Központ

A Nemzeti Atlétikai Központ lenyűgöző helyszíne volt a 2023-as budapesti atlétikai világbajnokságnak, amelyet kifejezetten az atlétikai események megrendezésére terveztek. Ez a modern stadion, mely a Duna keleti partján, Budapest déli részén emelkedik, nem csupán a sport iránti szenvedélyt és elkötelezettséget tükrözi, hanem Közép-Európa legnagyobb verseny- és edzőközpontjává is vált. A világbajnokság után a stadion ideiglenesen felállított nézőtereit elbontották és 2024 folyamán sportolási tevékenységre alkalmas területté fogják átalakítani

A létesítmény büszkén fogadta azt a 35 000 nézőt, akiknek lehetőségük volt átélni a sportágak izalmát és a versenyzők kimagasló teljesítményét. A világbajnokság egyedülálló atmoszférája és a Nemzeti Atlétikai Központ korszerűsége a világ minden táján elismerésnek örvendett.

Budapest belvárosa

A budapesti belváros, különösen a történelmi Hősök tere, az atlétikai események központjává vált. A maratoni és gyalogló versenyszámoknak itt volt a rajtja és a célja is. A sportolók az Andrassy úton elindulva, majd a frissen felújított Lánchídon áthaladva, eljutottak Budára. Az útvonal, a Váralagutat és a történelmi várkert bazárt is érintve összesen a mintegy 10 km-es körpályát írt le melyet annyiszor kellett teljesíteniük a versenyzőknek, ahányszor a versenytáv megkívánta.

A város szépsége és történelmi jelentősége szerves részévé vált ennek a világbajnokságnak, és a sportolók, valamint a nézők egyaránt átélhették Budapest varázslatát az atlétikai események izgalmas és emlékezetes környezetében.

Nemzetközi vízhang és a világbajnokság haszna

A Nielsen, a világ egyik legnagyobb piackutató cége szerint, a világbajnokságra látogatott 400 000 vendég 98 százaléka elégedett volt a rendezéssel és 84 százalékuk gondolta úgy, hogy ez volt az eddigi legjobb esemény amire valaha kilátogattak. Ezt a kutatást a szervezők tették közzé a rendezvény végén. Az IAAF (Nemzetközi Atlétikai Szövetség) elnöke, Sebastian Coe, augusztus végén bejelentette, hogy a budapesti világbajnokság új mércét állított fel minden tekintetben, és a Nielsen által közzétett adatok ezt alátámasztják. A helyszínen mért adatok szerint a nézők rendkívüli elégedettségét mutatták, amely "soha nem látott mértékű" volt. Az

IAAF által megbízott független kutatás eredményei szerint a résztvevők 98 százaléka, gyakorlatilag az összes néző, elégedett volt az eseménnyel, és az elégedettség szintje 81 százaléka esetében rendkívül magas volt.

A stadionban jelen lévők átlagéletkora tíz évvel csökkent az előző Egyesült Államokbeli Világbajnokságokhoz képest, teljesítve ezzel a szervezők szándékát, hogy több családot és fiatal vonzanak a helyszínre.

A nézők 58 százaléka először vett részt atlétikai versenyen, és a magyarok esetében a nézők kétharmada először élte át az atlétikát élőben. A nézők 83 százaléka kijelentette, hogy a Világbajnokság eredményeként követni fogják a sportot. A nézők nemi megoszlása egyenlő volt, azaz ugyanannyi nő és férfi volt jelen, ami szintén egyedülálló a Világbajnokság történetében.

"Bebizonyosodott, hogy helyes döntést hoztunk, amikor az Atlétikai Világbajnokságot nemcsak az atlétika és sportversenyek köré építettük, hanem a város lenyűgöző látványát is becsaltuk az események középpontjába, azoknak, akik csak erre kíváncsiak" - mondta Németh Balázs, a Budapest 2023 Kft. vezérigazgatója, a Világbajnokság főszervezője. (hungarianconservative, 2023)

A magyar nézők 74 százaléka azért jött, mert része akart lenni Magyarország történetének legnagyobb sporteseményének. A külföldiek 55 százaléka fontos motiváció volt, hogy a Világbajnokság révén megismerjék Magyarországot. A nagy többség úgy érezte, hogy nemcsak azt kapták meg, amit vártak, hanem sokkal többet, különösen azokon a területeken, ahol ez valóban számított. Ide tartozott a két szurkolói zóna, a stadionpark népszerű programjai, a lehetőség, hogy hajóval érkezzenek a stadionhoz, az elérhető árú jegyek, sőt még a büféknél is voltak korlátok, gyakorlatilag minden lépés, amit tettünk, hogy élményt nyújtsunk a nézőknek, a sportversenyek tetejében” – tette hozzá.

A megkérdezettek 85 százaléka szerint az esemény felülmúlta az elvárásaikat, míg a szurkolók 84 százaléka úgy véli, hogy a Budapesti Atlétikai Világbajnokság az egyik legjobb esemény volt, amelyen valaha részt vettek. Kiderült, hogy a nézők a női 4x400 méteres váltó döntőt találták a legizgalmasabb versenynek, ahol a holland atlétanő, Femke Bol, a verseny utolsó 100 méterén lélegzetelállító, történelmi sprinttel hozta fel a harmadik helyről a dobogó tetejére. A legnépszerűbb program az volt a nyolcadik napon, augusztus 26-án, amikor Armand Duplantis,

A Nielsen felmérése szerint a nézők úgy érezték, hogy érdemes volt részt venni a Budapesti Atlétikai Világbajnokságon. Emellett azt is megemlézték, hogy nagyon könnyű volt jegyeket vásárolni, úgy, hogy azok közben elérhető árúak voltak. Míg elsősorban a jómódú egyének érkeztek külföldről, Magyarországon a kedvezmények és az elfogadható árak az átlagos jövedelemmel rendelkező szurkolókat vonzották, ahogy azt a sajtóközlemény is kiemelte.

8. ábra
a 2023-as Atlétikai világbajnokság gazdasági és társadalmi hasznai (Németh, 2023)

A fenti grafikon ábrát a világbajnokság szervezői tették közzé. Azt mutatja meg, hogy milyen pozitív hozadékaik voltak a világbajnokságnak. A jövedelmező dolgokat két részre bontják: gazdasági és társadalmi hozadékok, bevételi források.

Az események gazdasági hatásai között többek között felsorolják a számtalan új munkahelyet melyek az esemény kapcsán létesültek, a jegy és közvetítési díjakból származó bevételek, illetve azt, hogy a turizmus is jelentős bevételre tehetett szert. Társadalmi hatásokból sem volt hiány: Több olyan beruházás is elkészült a világbajnokság miatt, amelyek még hosszú ideig fogják szolgálni a magyar embereket. Gondoljunk csak a Nemzeti Atlétikai Központra, ami egy rozsdadozeretben épült fel egy új városrészt létesítve és sportrendezvények lebonyolítása mellett, szabadidős tevékenységekre is tökéletes. Továbbá azt is felhozták pozitívumként, hogy a rendezők, hogy azáltal, hogy külföldiek is ellátogattak az eseményre, sokan megismerték

Magyarországot és Budapestet. Ez jót tett a gazdaságnak, hiszen a nagyrészt jómódú külföldiek itt költötték el a pénzüket. Végül de nem utolsó sorban, az emberek tömegével kezdtek el sportolni a rendezvény miatt. Ennek, az volt az oka, hogy rendezők létrehoztak egy olyan kedvezményt, hogy aki lefutott legalább 5 km-t annak 50 százalékos engedményt biztosítottak a jegyek árából. Így a legolcsóbb jegy átlagosan 2023 forintba került, utalva ezáltal a 2023-as évre, amikor a világbajnokság megrendezésre került.

A Világbajnokság rendezése összesen 130 milliárd forint bevételt hozott össze. Ennek sokféle összetevői voltak, de a legfontosabbak, a következők voltak: 60 milliárd forint reklámérték Magyarországnak; 8.3 milliárd forintot költöttek el a külföldiek ittlétük alatt és a jegybevételek is jelentős tízmilliárdokat hoztak. Ha kivonjuk egymásból a világbajnokság 130 milliárdos bevételét és a 70 milliárd forintos költségét akkor kijön, hogy kb. 60 milliárdos haszonnal zárult a rendezés.

Összeségében elmondható, hogy az Atlétikai Világbajnokság rendkívül jót tett az országnak. Nemcsak a gazdasági növekedésnek tett hozott hasznot, de a társadalmilag is jót tett az embereknek. Sokan kezdtek el sportolni és elépült egy új atlétikai központ és ennek köszönhetően egy rozsdaovezet alakult át egy vadonatúj városrészé. Ezeknek a hasznát még évtizedekig fogják élvezni az emberek. (Németh, 2023)

4.2.2016-os Labdarugó Európa Bajnokság

A szakirodalmi áttekintésem végén, egy a témámhoz szorosabban kapcsolódó eseményt szeretnék bemutatni és feldolgozni. A 2016-as Labdarugó Európa Bajnokság kiváló esemény erre.

4.2.1. Megfogalmazott értékek az eseményre

Az UEFA Euro 2016 egyike volt a világ legszenzációsabb sporteseményeinek, melyet Franciaországban rendeztek meg, követve a FIFA világbajnokságot és az olimpiai játékokat. Az UEFA előzetes jelentésében, mely a torna várható kimenetelét részletezte (Euro 2016 France 2015), kiemelte a nyolc kulcsfontosságú gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi prioritást. Az esemény szervezői az alábbi irányelvekre és értékekre fókuszáltak: (Irmay, 2018)

Dohányzómentesség: A rendezvény területén és a stadionokban szigorú füstmentességi szabályokat alkalmaztak annak érdekében, hogy a résztvevők és a környezet is egészségesebb legyen.

Hozzáférhetőség: A sporteseménynek mindenki számára, beleértve a fogyatékkal élőket is, hozzáférhetőnek kellett lennie. Az infrastruktúra és a stadionok tervezése során fontos szempont volt a mindenki számára biztosított megfelelő hozzáférés.

Diszkriminációmentesség: Az esemény során elkötelezték magukat az esélyegyenlőség mellett, és biztosították, hogy minden résztvevőt megkülönböztetésmentesen kezeljenek.

Tisztelet a szurkolók számára: A szurkolók biztonságát és tiszteletteljes környezetét helyezték előtérbe, hangsúlyozva a sport iránti szenvedély pozitív megéléseit.

Tömegközlekedés és Mobilitás: A tömegközlekedési rendszereket optimalizálták, hogy minimalizálják a környezeti hatásokat, és lehetővé tegyék a zökkenőmentes mobilitást az esemény résztvevői számára.

Környezetterhelés csökkentése: Az esemény során arra törekedtek, hogy minél kisebb legyen az építkezések ökológiai lábnyoma

Hulladékgazdálkodás és Fenntarthatóság: A stadionon belüli hulladékgazdálkodást optimalizálták, valamint csökkentették az energia- és vízfogyasztást.

Termékek és szolgáltatások ésszerű forrásokból való beszerzése: Itt is arra törekedtek, hogy a termékek és a szolgáltatásokhoz szükséges dolgok beszerzése olyan forrásokból történjen, amelyek minél kisebb környezetszennyező hatással járnak.

Ezek az előzetesen kitűzött prioritások és irányelvek nem csupán a sportesemény sikeres lebonyolítását segítették elő, hanem hozzájárultak a fenntarthatósághoz és a társadalmi felelősségvállaláshoz is, erősítve a sport, mint közösségi élmény és pozitív változás eszköze szerepét.

Az eseménysorozat során 24 csapat mérkőzhetett meg egymással 51 mérkőzésen, melyek tíz városban zajlottak le. A stadionokban a nézőszám elérte a 2.5 milliót, míg a televíziós közvetítéseket követő átlagos nézőszám mérkőzésenként 150 millió volt. A rendezvényre

tervezett vendégéjszakák száma 250 ezer, beleértve a játékosokat, a stábot, a partnereket, a beszállítókat és az érintett országok meghívott képviselőit is.

4.2.2. Gazdasági hatások

A turistaforgalom szempontjából Franciaország a világ vezető nagyhatalma, azonban 2016-ban tapasztalható volt egy „eny slight” esés, a 2015-ös 84,5 milliőről 82,6 millióra. Ez a csökkenés részben a „crowding-out” hatásnak volt tulajdonítható, ami azt jelenti, hogy a sportrendezvények idején az érdeklődést veszített turisták inkább kerülnek az országot a tömeg elkerülése érdekében. Ebben az összefüggésben a labdarúgó-Európa-bajnokság nem közvetlenül növeli a turisták számát a megrendezés évében, hanem inkább közvetett gazdasági hatásokkal jár, növelve a turisztikai motivációt és erősítve az országimázst.

Megnevezés	Várható bevétel (millió €)
Szponzoráció	400
Jegyértékesítés és vendéglátás	500
Közvetítői jogok	1000
Összesen	1900

9. ábra

Az Európa bajnokság előzetes gazdasági hatásai (Irmay, 2018)

A Keneo és a CDES által 2017-ben közzétett adatok szerint Franciaország összesen 1.22 milliárd euró bevételt realizált a 2016-os labdarúgó-Európa-bajnokságból. Ennek két fő forrása volt: szervezeti, hivatalos kiadások (596 millió euró) és a látogatók költségei (625.8 millió euró). A látogatók átlagosan 154 eurót költöttek naponta, és átlagosan 7,9 napot töltöttek el Franciaországban, ahol a szállásdíjak alkották a költségek jelentős részét.

A beruházások ígéretes megtérülést mutattak, a kevesebb mint 200 millió eurós befektetésből 160 milliót stadionfelújításra és 24 milliót közbiztonság-fejlesztésre fordítottak.

A tanulmány kitér az emberi tényezőkre is, megemlítve, hogy a rendezvény ideje alatt összesen 116 750 hónapot dolgoztak el, ami 9 762 teljes állásnak felel meg.

Az UEFA működési költségei 360 millió eurót tettek ki, és a sportért felelős francia miniszter elmondása szerint az Európa-bajnokság 75 millió euró adóbevételt hozott. Ebből 70 millió volt

a hozzáadottérték-adó és az UEFA további 20 millió eurót költött stadionbérletre, 20 milliót a városok világörökségeinek megóvására, valamint 5 millió eurót a szurkolói zónákra.

Összességében elmondható, hogy a kettőezertizenhatos Európa bajnokság rendkívül jól sikerült rendezvény volt. Franciaországban az összes stadiont kiválóan felkészítették a nagy embertömeg. És a rendezők rendkívül jól menedzselt a szervezést. A rendezvény költségei rendkívül magasak voltak, viszont A sok vendég miatt, akik Franciaországba látogattak. Ez az összeg megtérült, sőt az ország profitálni is tudott ebből az összegből. (Iрмаi, 2018)

A vizsgált három világverseny alapján azt a következtetést lehet levonni, hogy ha egy rendezvény jól meg van szervezve és sok látogató és vendég látogat az adott országba, akkor megéri nagy világeseményeket rendezni az országoknak.

5. A 2020-AS EURÓPAI BAJNOKSÁG ÉS ANNAK GAZDASÁGI HATÁSAI

A 3 sikeres világverseny vizsgálata után a következő fejezetben a 2020-as Európa bajnokság gazdasági hatásait szeretném vizsgálni és bemutatni. Ez volt Budapest és Magyarország történetében az első ilyen presztízsű esemény, így a nagy költségvetés mellett jogos elvárás volt az emberek részéről az, hogy a covid-19 utáni Magyarországnak egy gazdasági löketet adjon az esemény.

5.1. A rendezés elnyerése

A rendezés jogára számos európai jelentkezett, többek között Törökország, az Egyesült Királyság és Grúzia Azerbajdzsánnal közösen is szeretne volna megrendezni az eseményt. 2012-ben született arról döntés, hogy az eddigi szokásokkal a 2020-as EB-t nem egy adott ország fogja megrendezni hanem Európa különböző nagyvárosai fogják otthint adni a mérkőzéseknek. Ezt először Michael Platini, az UEFA akkor elnöke javasolta először a tagállamoknak és a javaslat széleskörű támogatást kapott. A pályázó városok két csomag közül választhatott, ami a mérkőzések rangját illeti. A kisebb csomag az alapsomag volt, itt 3 csoportmérkőzést és egy nyolcaddöntőt vagy egy negyeddöntőt rendezhetett az adott város. A nagyobb csomag a döntő csomag volt. Az ezt a csomagot elnyerő város rendezhette a döntőt és az egyik elődöntőt. Budapest alapsomagra pályázott és el is nyerte, ennek következtében 3 csoportmérkőzést és egy nyolcaddöntőt rendezhettünk. A 13 rendező várost 2014-ben jelentették be, melyek a következők voltak: London, München, Baku, Szentpétervár, Róma, Koppenhága, Bukarest, Amszterdam, Sevilla, Glasgow és végül, de nem utolsó sorban Budapest.

5.2. A járványügyi korlátozások

A covid-19 világjárvány miatt 2020 márciusában döntött úgy az UEFA, hogy 2021-re elhalasztja az Európa Bajnokságot. Mivel 2021-ben még mindig jelen volt a járvány a kontinensen, a következő szabályokat vezették be az egy hónapos esemény idejére:

- Ha a játékosok karanténkötelezettséget kapnak akkor az adott ország válogatottjának csak akkor kell mérkőzést játszania, ha legalább 13 játékos rendelkezésre áll.
- Ha egy válogatottnak nincs meg a minimális szinten rendelkezésre álló játékosainak a száma, akkor az UEFA elhalaszthatja a mérkőzést a következő 48 órában és ha szükséges új helyszínt is kijelölhet.
- A képtelenség elhalasztani egy mérkőzést akkor az UEFA fegyelmi bizottsága hoz döntést az ügyben. Ha elmarad egy mérkőzést akkor a felelős csapat 3-0-s különbséggel vereséget szenved.
- Ha a játékvezetői csapat közül az egyik tagot le kell cserélni pozitív teszt miatt, az UEFA a szokásos jogrendszerrel eltérően kijelölhet a két egymás ellen játszó csapattal valamelyikével azonos nemzetiségű bírót, vagy olyat, aki nem szerepel a FIFA listán.

5.2.1. A nézőket érintő korlátozások

- Korlátozott nézőszám: Az eseményekre és mérkőzésekre korlátozott nézőszámot engedélyeztek, vagy akár zárt kapuk mögött is lejátszhatták a mérkőzéseket. Ez a lépés a tömeges összejövetelek csökkentése érdekében történt.
- Egészségügyi protokollok: A résztvevő csapatok és a szervezők szigorú egészségügyi protokollokat alkalmaztak. Ez magában foglalta a rendszeres teszteléseket, az esetleges fertőzések gyors azonosítását és izolációját és a kötelező oltottságot.
- Utazási korlátozások: Az érintett országokban az eseményre érkező csapatokra és szurkolókra utazási korlátozások vonatkozhattak, beleértve a karanténintézkedéseket is.
- Szigorú higiéniai intézkedések: A stadionokban és az események egyéb helyszínein szigorú higiéniai intézkedéseket alkalmaztak, mint például kézfertőtlenítők biztosítása, maszkviselési kötelezettség, távolságtartás stb.

→ Az esemény a járványügyi korlátozások ellenére, sikeresen megrendezésre került, köztük Budapesten is, ahol a járványügyi korlátozások lehetővé tették, hogy teltház előtt rendezhessék meg a mérkőzéseket. Az országba számos külföldi turista látogatott, ami jót tett a 2020-as év utáni megromlott gazdaságnak.

5.3. Gazdasági és turisztikai hatások vizsgálata

A gazdasági és turisztikai adatok vizsgálatához a KSH-t (Központi Statisztikai Hivatal) portálát hívtam segítségül. Összesen három adatot figyeltem meg részletesebben, kettő a sporttal kapcsolatos beruházáshoz köthető, egy pedig kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számához. Mindegyik adathoz a 2019-es, a 2020-as és a 2021-es évet hasonlítottam össze.

A három vizsgált szempont a következő:

1. Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése
2. Minden sportra fordított összeg az állami költségvetésből
3. A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számának alakulása

I. Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése

Ennek az adatnak az értelmezéséhez fontos ismertetni az elején néhány információt. Az Európa Bajnokság budapesti mérkőzéseinek helyszínéül szolgáló Puskás Aréna vadonatúj stadionként készült el a rendezvényre. A stadiont 2017-ben kezdték el építeni, de a tervezési szakasz már 2016-ban elkezdődött. A 2019-es átadásig összesen több mint 200 milliárd forintba került a beruházás. Az új stadiont nemcsak az EB-re készítették, de Magyarország új nemzeti stadionjának is szánták az építetők.

Az elmúlt években a sportberuházásokra fordított összeg Magyarországon szembetűnő növekedést mutat. 2015-ben mindössze 76.1 milliárd forintot fordított a magyar állam sportlétesítmények fejlesztésére és működtetésére. Azonban 2016-ban ez az összeg jelentősen megugrott, elérve a 283.2 milliárd forintot. A következő években további magas szinten maradt: 2017-ben 225.8 milliárd forint 2018-ban 237.5 milliárd forint és 2019-ben 266.3 milliárd forint volt ez az összeg.

Évszám	Sportlétesítményekre és edzőtáborok működtetésére fordított összeg
2015	76,1 milliárd Ft
2016	283,2 milliárd Ft
2017	225,8 milliárd Ft
2018	237,5 milliárd Ft
2019	266,3 milliárd Ft
2020	266,3 milliárd Ft

*1. táblázat
Sportlétesítményekre és edzőtáborokra fordított összeg (2015-2020), forrás: ksh*

Ez a növekedés számos gazdasági hatással járt. Az építőiparban új munkahelyek jöttek létre, és a modern sportlétesítmények, beleértve a tervezett Puskás Arénát, melyek vonzották a turistákat. A sportberuházásokkal együtt járó rendezvények, mint például a 2020-as Európa-bajnokság, további lehetőségeket teremthettek volna a turizmus és a gazdaság fellendítésére. A sportlétesítményekre fordított összeg 2020-ra ugyan kissé lecsökkent, de 2021-re újra visszaállt a járvány előtti időszakra az összeg, ezt pedig az magyarázza, hogy a Európa Bajnokságot is ebből az összegből finanszírozták.

II. Minden sportra fordított összeg az állami költségvetésből

Magyarországon a sportra fordított összeg 2019-ben 372,6 milliárd forint volt, majd 2020-ban, az Európa-bajnokság rendezése miatt, jelentős növekedéssel, 441,1 milliárd forintra emelkedett. Az esemény kiemelt költségeket generált, beleértve a stadionok és szurkolói zóna felkészítését, valamint az esemény biztosítását. A versenyek gazdasági hozama mellett a turisták és szurkolók érkezése növelte a helyi gazdaság forgalmát. 2021-ben a sportra fordított összeg visszaesett 420 milliárd forintra. Ennek háttérében feltehetően az előző év kiemelkedő költségei, valamint az Európa-bajnokság szervezéséből adódó egyszeri kiadások csökkentek, és a költségvetés visszatért a normálisabb szintre.

Évszám	Sportra fordított összeg
2019	372,6 milliárd Ft
2020	441,1 milliárd Ft
2021	420,4 milliárd Ft

2. táblázat
Sportra fordított összeg (2019-2021), forrás:ksh

Az események költségeinek visszaesése 2021-ben az Európa-bajnokság szervezéséből eredő kivételes kiadások normalizálódását tükrözi. Ebben az évben a költségek valószínűleg ismét az alapvető sportinfrastruktúra fejlesztésére, tehetséggondozásra és más sportágak támogatására összpontosultak, tekintettel arra, hogy a felkészítés már az előző évben megtörtént. Az adatok alapján látható, hogy a sportra fordított összegek évről évre változnak, és a nagyszabású események jelentős hatással vannak a költési szokásokra és a költségvetés alakulására.

III. A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számának alakulása

Az adatok alapján látható, hogy a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számában jelentős ingadozások történtek az évek során. 2019-ben 1,7%-os növekedést tapasztaltunk, ami a turizmus élénkülését jelzi. Azonban 2020-ban a COVID-19 járvány hatására drámai, 54,6%-os visszaesés következett be, ami a korlátozások és utazási tilalmak következménye. 2021-ben az adatok ismét pozitív irányba mozdultak, 18,3%-os növekedést mutatva, ami részben az Európa-bajnokság rendezésének is köszönhető lehetett.

Évszám	Növekedés
2019	1,7%
2020	-54,6 %
2021	+18,3%

3. táblázat
A vendégéjszakák számának növekedése(2019-2021), forrás: ksh

Az Európa-bajnokság pozitív hatásai közé tartozhatnak a turisztikai szektor fellendülése, az idegenforgalomból származó bevételek növekedése, valamint a szálláshelyek és éttermek forgalmának élénkülése. Az eseményre érkező turisták és szurkolók növelhetik a keresletet az szálláshelyek iránt, valamint a helyi kereskedelmi és szolgáltató szektor is profitálhat a megnövekedett aktivitásból. Ezek a tényezők hozzájárulhatnak a gazdaság élénkítéséhez és a turizmus szerepének erősítéséhez az adott időszakban

6. A 2020-AS EURÓPA BAJNOKSÁG MEGÍTÉLÉSE A MAGYAR LAKOSSÁG KÖRÉBEN

A dolgozatom utolsó fejezetében az fogom vizsgálni, hogy az általam megkérdezett magyar emberek hogyan vélekednek a 2020-ban Magyarországon megrendezett EB-ről. Persze az én ismeretségi köröm igen csekély ahhoz képest, hogy mennyi ember véleménye szükséges arra vonatkozóan, hogy mit gondolunk mi magyarok az ilyen rendezvényekről, mégis azt gondolom, hogy 45 ember véleményéből; ahányan kitöltötték a kérdőívet; le lehet vonni következtetéseket arra vonatkozóan, hogy a jövőben érdemes lehet-e az országnak ilyen rendezvényeket szervezni, viszont a kutatásom nem tekinthető reprezentatívnak, mert csak 45-en töltötték ki.

A kérdőív célja, a 2020-as Európa Bajnokságról szóló magyarországi vélemények feltérképezése, kizárólag nemtől és korcsoporttól függetlenül. A kérdőív nem csupán az eseményt magát vizsgálja, hanem kiterjed a válaszadók legmagasabb iskolai végzettségére is, lehetőséget teremtve az összefüggések és különbségek feltárására az egyéni háttér és vélemények között.

A válaszok segítségével célokom felkutatni, hogy a magyar társadalom milyen érzéseket és gondolatokat táplál az említett sportesemény kapcsán, és hogyan befolyásolja az egyes csoportokat az iskolai végzettségük. Az így gyűjtött adatok mélyebb betekintést nyújthatnak a különböző demográfiai csoportok közötti esetleges különbségekbe, és segíthetnek megérteni a sportesemények társadalmi hatását a magyar lakosság körében. A válaszok alapján kialakuló átfogó kép hozzájárulhat a jövőbeli sportesemények és társadalmi események szervezéséhez és értelmezéséhez is.

6.1. A minta összetétele

A kérdőívet és annak kiértékelését a Google Forms segítségével készítettem el. Összesen 15 kérdést tettem fel. Az első 3 kérdés demográfiai adatokra kérdez rá, nemre, lakhelyre, végzettségre és foglalkozásra vonatkozóan.

A negyedik kérdés arra vonatkozott, hogy szokott-e a válaszadó sporteseményekre kilátogatni. Összesen 4 féle válaszlehetőséget adtam meg, amelyek a következők voltak

- Nem, nem érdekel a sport
- Igen havonta többször
- Igen havonta maximum egyszer
- Igen, a számomra fontosabb sporteseményekre kilátogatok

Az ötödik kérdés arra vonatkozott, hogy a válaszadó milyen formában követte az Európa Bajnokság eseményeit. Erre összesen 6 válaszlehetőséget adtam meg:

- Nem követtem az EB-t
- Több hazai meccsre is kilátogattam
- Egy hazai meccsre látogattam ki
- A szurkolói zónában követtem az eseményeket
- Egy budapesti vendéglátó helyen követtem az érdekesebb meccseket
- Otthonomban követtem a számomra érdekesebb meccseket

Ezután 2 olyan kérdést tettem föl, amelyekre csak azoknak kellett válaszolni, akik valamilyen formában kilátogattak az EB-re. Az első ilyen kérdés, úgy szólt, hogy amennyiben a kitöltő kilátogatott az eseményre, szerinte, az rendezvény infrastruktúrája tökéletesen kielégítette-e a nagy számú látogató igényeket? (stadion, tömegközlekedés stb.) Amennyiben a válaszadó szerint nem volt igaz az állítás, indoklást is kértem mellé.

A másik nem kötelező kérdés, úgy szólt, hogy amennyiben a válaszadó kilátogatott az eseményre a jegyekhez elérhető áron és könnyedén hozzá lehetett-e jutni? Válasznak igen-nem válaszokat lehetett adni.

A következő 4 kérdés során a válaszadóknak rangsorolniuk kellett, azt, hogy mennyire értenek egyet az általam megfogalmazott kijelentésekkel. Az állítások a következők voltak:

- Az Európa bajnokság rendezése nagyban javította Magyarország és Budapest imázsát.
- A rendezvény ideje alatt az információáramlás és a közösségi médiában megjelent hirdetések alapján könnyen lehetett értesülni a fontosabb eseményekről.
- Magyarországon pozitív volt az Európa bajnokság rendezésének megítélése.
- Magyarországon megnövekedett a külföldi látogatók száma.

A következő 2 kérdés a válaszadó környezetére és magánvéleményére vonatkozott. A válaszadók környezetére vonatkozó kérdés, úgy szólt, hogy az ön környezete, hogyan vélekedik a magyarországi nagy világversenyekről? Összesen négy válaszlehetőséget adtam meg:

- Pozitívan, az ismerőseim szerint jól tesznek az ilyen események az országnak
- Negatívan, az ismerőseim szerint ez pénzkidobás, másra kellene fordítania az országnak a forrásait
- Semlegesen, nem foglalkoztatják őket az ilyen világversenyek.
- Van olyan ismerősöm, aki pozitívan és van olyan ismerősöm, aki negatívan vélekedik róluk

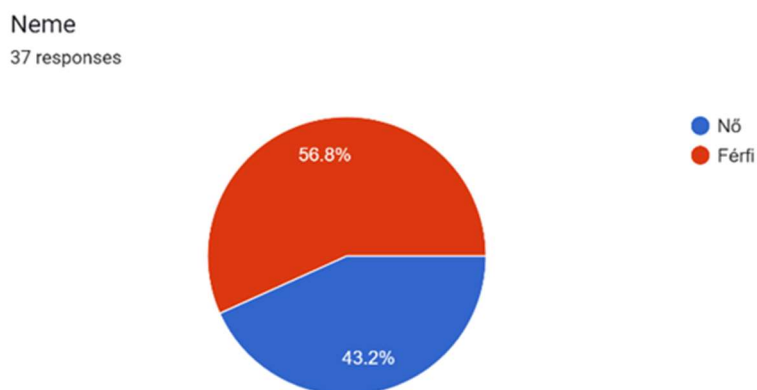
A magánvéleményre vonatkozó kérdés úgy szólt, hogy a válaszadó szerint a hasonló nagy presztízsű események pozitív hatással lehetnek-e Magyarország gazdaságára? Ennél a kérdésnél összesen öt válaszlehetőséget adtam meg:

- Igen, a saját bőrömmön tapasztaltam
- Igen, a nagy számú külföldi vendég miatt, akik az országban költik el a pénzüket, mindenképpen
- Igen, az ország imázsának a javítása érdekében mindenképpen megéri
- Nem, szerintem másra kellene költeni a pénzt, az ország megítélése már így is jó
- Nem, először fontosabb dolgokkal kellene foglalkozni mielőtt ilyen eseményeket rendezünk

Végezetül az utolsó kérdésben a válaszadók véleményét kértem ki arra vonatkozóan, hogy mit gondolnak a kitöltők arról, hogy érdemes lehet-e Magyarországnak a jövőben hasonlóan nagy presztízsű világversenyeket rendeznie? Itt sokan fejtették ki a véleményüket, ezért ezeket a későbbiekben fogom elemezni.

6.1. A kapott válaszok elemzése

6.1.1. Demográfiai adatok

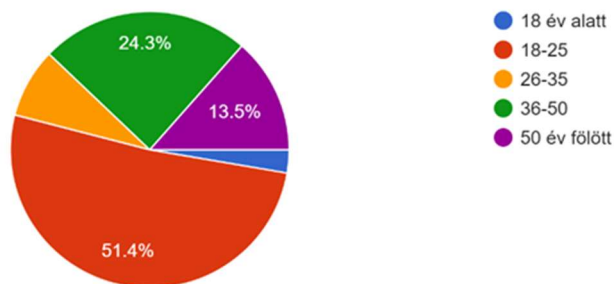
10. ábra

A nemek aránya, $n=37$, forrás: saját kutatás 2023

Az összesítő elemzés alapján megállapítható, hogy a kérdőívet kitöltők körében az arányok a következők: férfiak aránya 56,8%, míg a nők részaránya 43,2%. Ebben a nemek közötti megoszlásban észlelhető egy enyhe többség a férfi válaszadók javára. A megoszlás alapján kiderül, hogy a 2020-as Európa Bajnokság, mind a férfiak, mind a nők körében érdeklődést keltett, de a férfiak körében valamennyivel népszerűbb volt. Ez nem meglepő hiszen köztudottan a labdarúgás népszerűbb a férfiak körében.

A nemek közötti eltérések felderítése nem csupán a sporteseményre való nézettel, hanem az iskolai végzettség és más demográfiai tényezők összefüggéseivel is szolgálhat értékes információval. Ezen adatok összevetése további mélyebb megértést nyújthat a társadalom különböző rétegjeinek érzéseiről és véleményeiről az eseménnyel kapcsolatban.

Életkora
37 responses

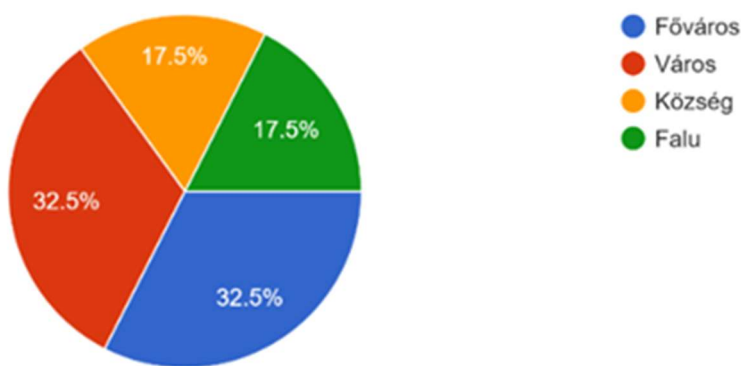
11. ábra

Az életkorok megoszlása, n=37, forrás:saját kutatás 2023

A következő megoszlás a résztvevők korcsoportját mutatja be. Összesen 5 kategóriát határoztam meg erre vonatkozóan. A kérdőív kitöltői közül bárki, korcsoporttól függetlenül releváns információt tudott adni a kutatás kapcsán ezért nagyon széles skálát határoztam meg a válaszlehetőségek között. Az ábráról könnyen kivehető, hogy a válaszadók, több mint a fele, azaz 51,4 %-a 18 és 25 év közöttinek vallotta magát. Ez arra enged következtetni, hogy a fiatalabb korosztály nagyobb hajlandóságot mutat az online kérdőívek kitöltésére, mint az idősebbek. Továbbá az is kivehető ebből az adatból, hogy a fiatalabbak nagyobb érdeklődést mutatnak a sport iránt, emiatt szívesebben töltenek ki egy sporttal kapcsolatos kérdőívet. A második helyezett korcsoport 36 és 50 év közöttinek vallotta magát, ők 24,3 %-kal képviseltették magukat az adathalmazban. Őket követik az 50 év fölöttiek (13,5%), a 26 és 35 év közöttiek (7,5%) és a 18 év alattiak csupán 2,5%-kal.

A következő kördiagramm a válaszadók lakhelyére ad választ. Itt láthatjuk, hogy kis túlzással lehet azt állítani, hogy egyenlő arányban érkeztek válaszok erre a kérdésre. A legnagyobb arányban a városban, illetve a Fővárosban lakók képviseltették magukat. Mindkettő kategória 32,5 %-ot kapott. Ezután szintén egyenlő arányban a falu és a község válaszok következtek. Itt mindkét válaszlehetőség 17,5 %-ot kapott.

Lakóhelye
40 responses

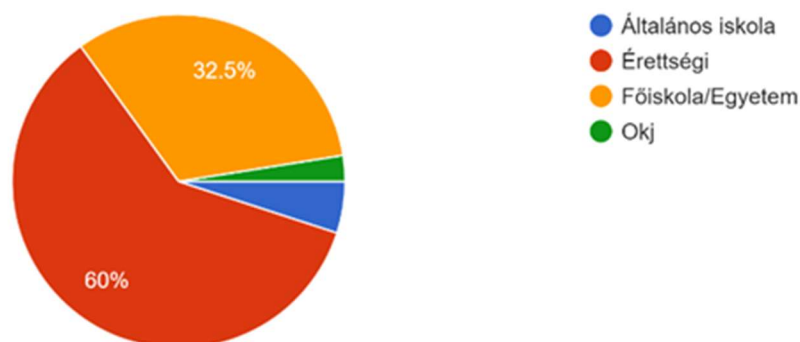

12. ábra

A lakóhelyek aránya, n=40, forrás: saját kutatás 2023

A következő kördiagramm a válaszadók iskolai végzetességre ad választ. Itt túlnyomó többségben a csak érettségivel rendelkező emberek képviseltették magukat 60%-kal. Ezután következtek a diplomával rendelkezők 32,5%-kal. Csupán a válaszadók 5%-a vallotta magáról azt, hogy csupán általános iskolai végzettséggel rendelkezik és 2,5 % adta azt válaszul, hogy OKJ-s végzettsége van. azt, hogy csupán általános iskolai végzettséggel rendelkezik és 2,5 % adta azt válaszul, hogy OKJ-s végzettsége van. (13. ábra)

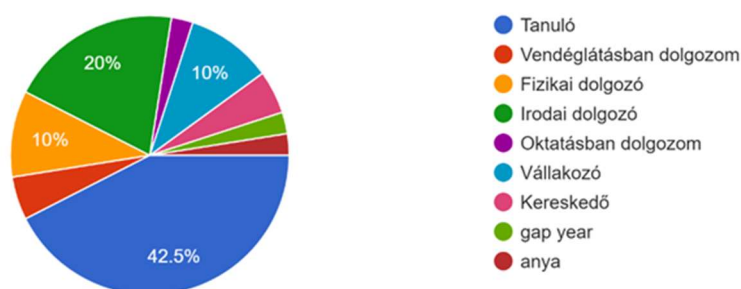
Legmagasabb iskolai végzettsége
40 responses

13. ábra
Iskolai végzettségek aránya, n=40, forrás: saját kutatás, 2023

A következő eredményeket böngészve kijelenthetjük, hogy nagyrészt tanuló diákok (42,5%) töltötték ki a kérdőívet, de jelentős számban képviseltették magukat az irodai dolgozók (20%) is. Őket követték a fizikai dolgozók és a vállalkozók 10-10 %-kal. Számottevő adatot jelenthet számomra továbbá a vendéglátásban dolgozók és a kereskedők, akik 2-2%-kal képviseltették magukat. Ők amiatt lesznek érdekesek mert az ebben a szférában dolgozók kifejezetten pozitív haszonélvezői voltak az Európa Bajnokságnak.

Foglalkozása?
40 responses

14. ábra
A kitöltők foglalkozásának aránya, forrás: saját kutatás, 2023

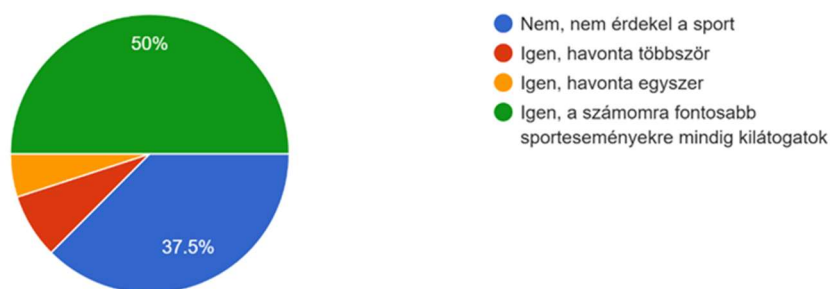
A demográfiai adatokból azt lehet leszűrni, hogy a kérdőív kitöltői nagy átlagban fiatal, 18 és 25 év közötti fiatalok, akik nagyrészt a Fővárosban vagy nagyobb városokban laknak és jellemzően érettségijük vagy diplomájuk van. A diplomások között megfordul irodai dolgozó

és vállalkozó is. Egyszóval tulajdonképpen elmondható, hogy nagyrészt a magasabb oktatási szinttel rendelkező fiatal magyar állampolgárokat sikerült elérnem.

6.2. Az sportrendezvényekre vonatkozó kérdések

Szokott-e kilátogatni sporteseményekre?

40 responses

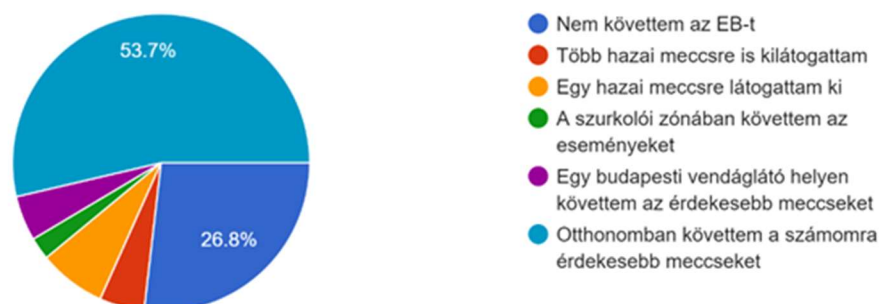
15. ábra

Kitöltők látogatási szokásai sporteseményekre, n=40, forrás: saját kutatás 2023

A következő kérdésnél azt szerettem volna megtudni a válaszadóktól, hogy szoktak-e kilátogatni bármilyen sporteseményre. A lenti 4 válaszlehetőség közül láthatóan, a legtöbben azt választották, hogy a számukra fontosabb sporteseményekre kilátogatnak. Ezt a válaszadók kerekén a fele (50%) választotta. Továbbá igen nagy arányban (37,5%) adták azt válaszul az emberek, hogy egyáltalán nem érdekli őket a sport. Továbbá a kitöltők 7,5 %-a válaszolta azt, hogy havonta többször is szokott sporteseményekre kilátogatni és 5% válaszolta azt, hogy havonta egyszer mindenképpen ki szokott járni sporteseményekre. Az adatokból látszik, hogy az emberek viszonylag nagy százaléka érdeklődik intenzíven a sport iránt, viszont van egy jelentős réteg, akit teljesen hidegen hagy. Ebből az látszik, hogy van egy jelentős társadalmi megosztottság a magyarok körében a sporttal kapcsolatosan.

Ön milyen formában követte az Európa bajnokság eseményeit?

41 responses

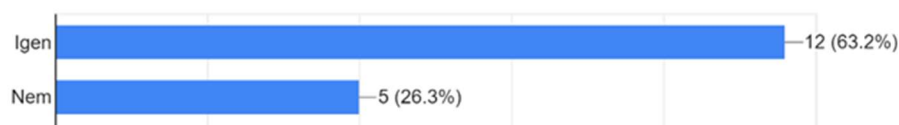
16. ábra

A kitöltők válasza arra, hogyan követték a 2020-as Európa bajnokságot, n=41, forrás: saját kutatás

Az ezt követő kérdésben arra kérdeztem rá, hogy a kitöltők milyen formában követték az Európa Bajnokság eseményeit. Itt összesen hat válaszlehetőséget adtam meg melyek a következők voltak, eredményekkel együtt: Otthonomban követtem a számomra érdekesebb meccseket: 53,7 %; Nem követtem az EB-t: 26,8 %; Egy hazai meccsre látogattam ki: 7,3%; Több hazai meccsre látogattam vagy egy budapesti vendéglátóhelyen követtem az eseményeket: 4,9 %; a szurkolói zónában követtem a meccseket: 2,4%. Ezekből az adatokból az látszik, hogy a kitöltők durván $\frac{3}{4}$ -e követte az EB-t. Ennek megoszlása viszont arra mutat rá, hogy az emberek többsége jobban szereti az otthonából, kényelmesen nézni a meccseket. Egy szűkebb réteget tesznek ki azok, akik szeretnek jelen is lenni az eseményeken.

A következőkét kérdésre csak azoknak kellett válaszolnia, akik kilátogattak a rendezvény valamelyik eseményére. Az első kérdésnél arra voltam kíváncsi, hogy mennyire volt elégedett a kitöltő a rendezvény infrastruktúrájával. A kapott válaszokból az vonható le, hogy erre jól fel lett készítve az esemény viszont a tömegközlekedés szempontjából van még hova fejlődnie a városnak:

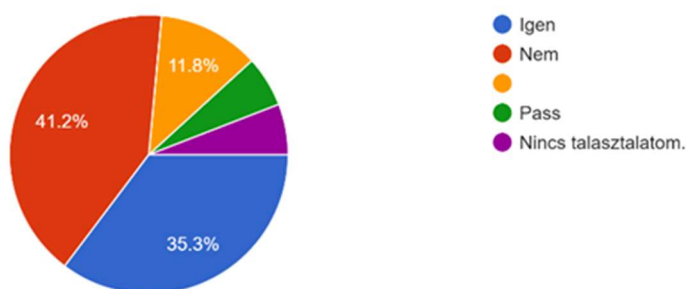
Amennyiben kilátogatott a rendezvényre, ön szerint rendezvény infrastruktúrája tökéletesen kielégítette a nagy számú látogatói igényeket? (st...öztekedés, stb.) Amennyiben nem, kérem indokolja!
19 responses

17. ábra
Infrastrukturával való elégedettség eredménye, n=19, forrás: saját kutatás 2023

Ennél a kérdésnél a jegyekhez való hozzájutásra voltam kíváncsi. A válaszok itt megosztóak voltak, viszont fontos megjegyezni, hogy erről nem a magyar szervezés hanem az UEFA, a jegyek értékesítője tehet.

Amennyiben kilátogatott az eseményre a jegyekhez elérhető áron és könnyedén hozzá lehetett jutni?
17 responses

18. ábra
A jegyekhez való hozzáférhetőség lehetősége, n=17, forrás: saját kutatás 2023

A következő négy kérdésben arra kértem a kitöltőket, hogy 1-5-ig terjedő skálán jelöljék, mennyire értenek egyet az általam megfogalmazott állításokkal, melyek a következők voltak.

Az eredményeknek az súlyozott átlagát fogom ismertetni.

1. Az Európa bajnokság rendezése nagyban javította Magyarország és Budapest imázsát.
→3,36%
2. A rendezvény ideje alatt az információáramlás és a közösségi médiában megjelent hirdetések alapján könnyen lehetett értesülni a fontosabb eseményekről.
→4,07%

3. Magyarországon pozitív volt az Európa bajnokság rendezésének megítélése.

→3,34%

4. Magyarországon megnövekedett a külföldi látogatók száma.

→3,97%

Az eredményekből az olvasható le, hogy az emberek számomra meglepően kis pontot adtak arra, hogy az esemény javítja az országimázst. Az információáramlásról viszont kifejezetten pozitív képet adtak a válaszadók. A Európa bajnokság rendezésének megítélése, számomra nem meglepő módon alacsony pontot kapott, hiszen ez a téma rendkívül megosztó Magyarországon. Végül a válaszadók 3,97 pontot adtak arra, hogy tapasztalták azt, hogy több külföldi turista volt Magyarországon.

A következő kérdésben arra voltam kíváncsi, hogy az ehhez hasonló világversenyek pozitív hatással vannak-e Magyarország gazdasására. A válaszok a következőképpen alakultak:

- Igen, a saját bőrömön tapasztaltam → 9,8%
- Igen, a nagy számú külföldi vendég miatt, akik az országban költik el a pénzüket, mindenképpen → 43,9%
- Igen, az ország imázsának a javítása érdekében mindenképpen megéri → 39%
- Nem, szerintem másra kellene költeni a pénzt az ország megítélése, már így is jó → 17,1%
- Nem, először fontosabb dolgokkal kellene foglalkozni mielőtt ilyen eseményeket rendezünk → 24,4%

Az eredményeken az látszik, hogy akik a saját bőrükön tapasztalták azok a vendéglátásban vagy a turizmusban dolgoznak, hiszen ezeknek lehet rövidtávon érzeni a hatását. Továbbá a válaszokon az is látszik, hogy az emberek nagy többsége örül annak és pozitívnak látja, hogy hazánk otthont ad hasonló világversenyeknek. Viszont jelentősen képviseltetik magukat azok is, akik kifejezetten negatívan állnak ehhez a témához, így ez a téma is megosztónak mondható.

Az utolsó kérdésben arra kérdeztem rá, hogy mit gondolnak arról, hogy a Magyarországnak érdemes lehet-e jövőben is nagy presztízsű világversenyeket rendezni? Az emberek nagyjából fele úgy gondolta, hogy igen, szüksége van az országnak még ilyen presztízsű eseményekre, sőt egy kis részük még az olimpiát sem tartja elrugaskodott álomnak. Véleményem szerint ettől még messze vagyunk, de a távoli jövőben ez akár egy reális álom is lehet. A kitöltők

nagyjából másik fele viszont sokallja azt a pénzt, amit az ország sportrendezvényekre költ és helyette másra, például oktatásra vagy egészségügyre fordítaná a pénzt. A válaszok alapján elmondható, hogy sajnos a társadalmi megosztottság ebben a kérdésben is nagy.

7. KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

7.1. Következtetések

Úgy vélem, hogy a dolgozatom során, tiszta képet kaptam a magyarországi sportesemények rendezéséről, azoknak a pozitív hatásairól és társadalmi megítéléséről. A dolgozatom elején összefoglaltam hazánk labdarúgásának a történetét, hiszen ez rendkívül gazdag eseményekkel van tele és alapot adhat egy sikeres futballal kapcsolatos világverseny megrendezéséhez. A magyar futballal összeköthető elfeledett imázst újra felelevenítheti és méltó utódokat emelhetünk fel a régi nagyok mellé.

A továbbiakban bemutattam a sportgazdaságtan kialakulását és mai működését és jelenét a világban. Miután felfeztettem sikeresen össze tudtam kapcsolni ezt a három sikeres világversennyel és a 2020-as Európa bajnoksággal és azoknak a gazdasági hatásaival. A vizsgált világversenyek alapján látható, hogyha egy ország egy nagy világeseményt rendez, akkor az pozitív hatással van a gazdaságára és számos turistákat vonzhat az országba. Ráadásul, ha sikeres az esemény akkor pozitív nemzetközi vízhangot is kaphat az esemény, így tovább segítve az adott ország megítélését. Úgy vélem, hogy a vizsgált magyar rendezésű események alapján kijelenthetjük, hogy jól és sikeresen tudunk világversenyeket rendezni.

A 2020-as Európa Bajnokság egy erős gazdasági löketet adott az országnak, elsősorban turisztikai szempontból. Rövidtávon ennek látjuk a kézzelfogható hasznát, amit a kérdőívem is alátámaszt hiszen ott is kaptam olyan visszajelzést, hogy a vendéglátásban dolgozók a saját bőrükön tapasztalták az esemény pozitív hatásait. Hosszútávon pedig, rengeteg ember ismerheti meg így az országot és látogathat el ide. A turisták nálunk költhetik el a pénzüket, ami szintén felpozsdítheti a magyar gazdaságot. Továbbá hazánk nemzetközi megítélése is javulhat, ha a rendezésben sikeresek vagyunk.

A kérdőívemből azt a következtetést vontam le, hogy nagy átlagban a fiatalabb férfiak, azon belül is inkább a diákok és pályakezdők érdeklődnek a futball és a világversenyek iránt. Továbbá azt a tanulságot vontam le, hogy a magyar társadalom rendkívül megosztott ebben a témában. Akik szerint érdemes a jövőben még hasonló eseményt rendezni, szerintük javítja az ország gazdaságát és sok turistát vonz az országba és ezek a pozitívumok megérik azt a rengeteg befektetett pénzt, amit egy ilyen esemény felemészt. Viszont jelentős tábor képviselte azok

az emberek is, akik szerint felesleges az ilyen események rendezése. Az ő szemszögükből jogosan merülhet fel az a kérdés, hogy másra miért nem költünk ennyi pénzt? Én személyesen maximálisan támogatni tudom a világesemények rendezését, viszont nekem is kevésbé lenne viszályos, és kisebb lenne a társadalmi ellentét, ha másra is ugyanennyit költene az ország. Úgy gondolom, hogy mindkét oldalnak megvan az az álláspontja, amivel egyet lehet érteni, de azok, akik a további sportesemények oldalán állnak többségben vannak és amíg megvan a kormányzati támogatása az eseményeknek addig továbbra is rendezni fogunk hasonló világeseményeket.

Továbbá volt egy meglehetősen jelentős réteg, akik szerint az olimpia megrendezése sem egy lehetetlen álom. Úgy gondolom, hogy erre még nem áll készen az ország, viszont, ha jó ütemben növekszik Magyarország gazdasága, akkor a távoli jövőben akár meg is lehetne ezt valósítani. Fontos megjegyezni, hogy ehhez még közel sem áll készen az infrastruktúra. Többek között nincsen olimpiai stadionunk és számos nagy befogadóképességű footballstadiont is kellene építenünk, amiből már épp elég van az országban és ha továbbiakat építenénk az még nagyobb társadalmi felháborodást eredményezne.

7.2.Javaslatok

1. Társadalmi konszenzus megteremtése

Úgy gondolom, hogy akkor lehet csökkenteni az emberek közötti ellentétet, ha mindkét oldalnak az igényeit igyekszünk kielégíteni. Ezt úgy tudjuk elérni, hogy hasonló mennyiségű pénzt költünk másra is az országban. Míg a másik oldal, akiknek a sportesemények a fontosak, ugyanúgy tudják látogatni ezeket az eseményeket.

2. Egy esetleges olimpia megrendezése?

Ez egy álom. Szerintem ezt nyugodtan kijelenthetjük. Viszont ettől függetlenül nem kell lemondanunk róla. Ha szerencséje van az országnak és elkerülnek minket a covidhoz és a mostanihoz hasonló válságok, továbbá olyan szintre fejlődik a sport, hogy érdemes további stadionberuházásokat eszközölnünk akkor érdemes megpályáznunk a rendezést, de ezek hiányában az olimpia egy illúziónak a kergetése. Láthatunk olyan példát a múltban amikor egy országnak az olimpia rendezése csaknem a csődbe került (Görögország, Brazília).

3. Közlekedési infrastruktúra javítása

Több olyan választ is kaptam, ami szerint nagy hiányosság volt az Európa bajnokság alatt a tömegközlekedés kapacitása és minősége. Ezeket a hiányosságokat egy új metróvonallal, és a városi vasút fejlesztésével könnyen lehetne orvosolni. Habár ez óriási pénzbeli befektetés lenne, úgy gondolom, hogy mindenképpen hasznos lenne és meg is térülne hiszen egy nagy világverseny után a Budapestiek, napi szinten használhatnák ezeket a fejlesztéseket.

IRODALOMJEGYZÉK

1. Dénes Tamás-Sándor Mihály-B. Bába Éva: A magyar labdarúgás története I-IV, Debrecen, Campus Kiadó, 2013
2. Irmay Krisztián: Nemzetközi sportrendezvények turisztikai és gazdasági hatásainak vizsgálata, BGE KVIK, 2018 <https://publikaciotar.uni-bge.hu/1493/1/Prosperitas-Junior-2018-1.-szam-Irmay-Krisztian.pdf>
3. Laczkó Tamás-Rétsági Erzsébet: A sport társadalmi aspektusai, Pécs, Pécsi Tudományegyetem, 2015, old: 72-82

Elektronikus hivatkozások

1. hungarianconservative, 2023.10.09.
https://www.hungarianconservative.com/articles/current/world_athletics_championships_budapest_2023_survey_nielsen_satisfaction/ (2023.12.02.)
2. Központi Statisztikai Hivatal, 2021: A költségvetés sport kiadásai
https://www.ksh.hu/stadat_files/ksp/hu/ksp0018.html (2023.12.06.)
3. Központi Statisztikai Hivatal, 2022: A turizmus és vendéglátás fontosabb adatai
https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0001.html (2023.12.06.)
4. KPMG; FINA 2017 Vizes Világbajnokság, Előzetes gazdasági hatáselemzés; 2017.06.26
<https://kimittud.hu/request/9588/response/14375/attach/4/KPMG%20FINA%202017%20Budapest%20El%20zetes%20gazdas%20gi%20hat%20selemz%20s%202017%20j%20niu....pdf> (2023.11.28.)
5. magyarfutball, 1901: Az 1901 szezon bajnoki végeredménye
<https://www.magyarfutball.hu/hu/tabellak/szezon/1901> (2023.11.20.)
6. Oeconomus Gazdaságkutató Alapítvány, Németh Viktória, 2023.08.25.
<https://www.oeconomus.hu/oecogram/2023-as-budapesti-atletikai-vilagbajnoksag-megterul-zold-mozgasra-osztonoz-es-tarsadalmi-felelosseget-vallal/> (2023.11.28.)
7. Sportmúzeum: Százéves a magyar foci, 1997
https://web.archive.org/web/20110728174840/http://sportmuzeum.hu/kiallitasok/szazeves_a_magyar_foci/index.html (2023.11.18.)

8. Világgazdaság: Még mindig a foci Eb-ből él a hazai turizmus, 2021.10.26.
<https://www.vg.hu/vilaggazdasag-magyar-gazdasag/2021/10/meg-mindig-a-foci-eb-bol-el-a-hazai-turizmus> (2023.12.12.)

TARTALMI KIVONAT

Szakedolgozatom a sportgazdasággal és nagy magyar sporteseményekkel, azon belül is főként a 2020-as Labdarúgó Európa Bajnoksággal foglalkozik, amit részben Magyarországon, Budapesten rendeztek meg. Hazánknak sportéletének és labdarúgásának rendkívül gazdag és sikeres története van, emiatt magától értetődőnek tűnhet, hogy sok nagy presztízsű sporteseménynek ad otthont országunk. Ám ez nem mindig volt, így hiszen csak az utóbbi 5-10 évben adott otthont hazánk olyan sikeres és világraszóló sporteseményeknek, mint a Vizes Világbajnokság, az Atlétikai Világbajnokság vagy a már említett Labdarúgó Európa Bajnokság. Dolgozatomban-e három sporteseményt külön-külön vizsgálom. Fontos volt ezek mellett a sportgazdaság kialakulásáról és annak a sportéletre gyakorolt hatásáról is írnom, hogy az Európa Bajnokságot a gazdasági hatásokkal össze tudjam kapcsolni. Dolgozatom végén, egy általam végzett kutatás eredményeképpen tiszta képet kaptam arról, hogy a magyar emberek általában milyen véleménnyel vannak a hazai nagy sporteseményekről.

SUMMARY

My thesis deals with the sports economy and major Hungarian sporting events, especially the 2020 European Football Championship, which will be partly held in Budapest, Hungary. Our country has an extremely rich and successful history of sport and football, so it may seem obvious that our country hosts many prestigious sporting events. However, this has not always been the case, as it is only in the last 5-10 years that our country has hosted such successful and world-class sporting events as the World Aquatics Championships, the World Athletics Championships or the aforementioned European Football Championships. In my thesis I will examine these three sporting events separately. It was also important to write about the development of the sport economy and its impact on sporting life, in order to link the European Championships with the economic impact. At the end of my thesis, as a result of a research I conducted, I got a clear picture of the Hungarian people's opinion on major sporting events in Hungary in general.